

VIJFJAARLIJKS VERSLAG

OVER DE TOEPASSING

VAN DE GAS-WET

2016-2020

I. ALGEMENE INLEIDING

1. Artikel 52 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (hierna genoemd GAS-wet)¹ bepaalt dat de minister van Binnenlandse Zaken vijfjaarlijks verslag dient uit te brengen aan het Parlement over de toepassing van deze wet. In dit verslag wordt minimaal een overzicht gegeven van het aantal administratieve geldboetes die werden opgelegd, voor welke categorieën van inbreuken en de procedurele moeilijkheden waartoe de toepassing van de wet aanleiding heeft gegeven.

In de oorspronkelijke versie van de GAS-wet was dit een tweejaarlijkse verplichting. Aangezien de GAS-wet in werking is getreden op 1 januari 2014, werd een eerste verslag dan ook uitgebracht tegen 1 januari 2016.² Ondertussen is er evenwel een wetswijziging tussengekomen en werd deze tweejaarlijkse verplichting omgezet naar een vijfjaarlijkse verplichting. Een nieuw GAS-verslag diende dan ook te worden uitgebracht tegen eind 2020.

Huidig document beoogt de minister de nodige elementen en informatie aan te reiken om aan deze vijfjaarlijkse rapportageverplichting te kunnen voldoen. Het hoofdstuk uit de GAS-wet i.v.m. bemiddeling komt niet aan bod in dit document, met uitzondering van enkele cijfers nopens de toepassing van de alternatieve maatregelen maar deze gelden louter ter informatie. Bemiddeling valt immers onder de bevoegdheid van de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Grote Steden en wordt door de POD Maatschappelijke Integratie opgevolgd.

Dit verslag omvat drie grote delen. Waar het vorige verslag informatie bevatte tot eind 2015, wordt in een eerste luik nader ingegaan op de evolutie die de GAS-wet sedertdien heeft ondergaan. In een tweede luik komen de cijfergegevens aan bod, dit zowel met betrekking tot het aantal opgelegde geldboetes als met betrekking tot een aantal meer algemene items die te maken hebben met de toepassing van de GAS-wet. In een derde luik wordt dan aandacht besteed aan de inhoudelijke opmerkingen van de GAS-actoren.

¹ BS 1 juli 2013.

² Voor raadpleging van dit verslag zie: https://www.besafe.be/sites/default/files/2018-05/gas_rapport_nl.pdf.

Daarnaast omvat dit verslag nog een extra deel met betrekking tot de toepassing van de corona-GAS-boetes. Naar aanleiding van de coronapandemie werd immers op 6 april 2020 het koninklijk besluit nr. 1 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties³ uitgevaardigd dat de gemeenten toeliet om gemeentelijke administratieve sancties op te leggen voor inbreuken op de coronamaatregelen. Ofschoon dit geen gemeentelijke administratieve sancties zijn in de strikte zin van de GAS-wet, wordt toch hierop nader ingegaan in een bijkomend luik aan dit verslag, alwaar een overzicht wordt gegeven van de toepassing van dit koninklijk besluit in de praktijk.

³ BS 7 april 2020.

II. DE EVOLUTIE VAN DE GAS-WET IN DE PERIODE 2015-2020

II.1. OVERZICHT VAN DE REGELGEVING INZAKE DE GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIEVE SANCTIES

2. De gemeentelijke administratieve sancties werden in de Belgische regelgeving ingevoerd bij wet van 13 mei 1999⁴ door de invoering van een artikel 119bis in de Nieuwe Gemeentewet (hierna genoemd NGW). Tussen 1999 en 1 januari 2014 pasten steeds meer Belgische steden en gemeenten de GAS-sancties toe, mede dankzij enkele wijzigingen aan het artikel 119bis NGW waardoor het toepassingsgebied van dit artikel werd verruimd⁵.

Door middel van de **wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties**⁶ werd de reglementering aangaande de gemeentelijke administratieve sancties in een afzonderlijke wet ondergebracht en op meerdere punten gewijzigd. Artikel 119bis NGW werd weliswaar behouden maar werd herleid tot een artikel dat verwijst naar de GAS-wet.

De GAS-wet van 24 juni 2013 is intussen meerdere keren gewijzigd; deze wijzigingen komen hierna in punt II.3. aan bod.

3. In **uitvoering** van de GAS-wet werden verschillende uitvoeringsbesluiten uitgevaardigd, meer bepaald het:

- koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de minimumvoorwaarden inzake selectie, aanwerving, opleiding en bevoegdheid van de ambtenaren en personeelsleden die bevoegd zijn tot vaststelling van inbreuken die aanleiding kunnen geven tot de oplegging van een gemeentelijke administratieve sanctie (BS 27 december 2013, inwerkingtreding 1 januari 2014, gewijzigd bij Koninklijk besluit van 13 januari 2016) (**KB vaststellers**)
- koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de kwalificatie- en onafhankelijkheidsvoorwaarden van de ambtenaar belast met de oplegging van de administratieve geldboete en tot inning van de boetes in uitvoering van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (BS 27 december 2013, inwerkingtreding 1 januari 2014) (**KB sanctionerend ambtenaar**)

⁴ Wet van 13 mei 1999 tot invoering van gemeentelijke administratieve sancties, BS 10 juni 1999.

⁵ Zie de wijzigingen aangebracht aan artikel 119bis NGW bij wet van 7 mei 2004, van 17 juni 2004 en van 20 juli 2005 (en de beperktere wijzigingen bij wet van 25 januari 2007 en van 15 mei 2007).

⁶ BS 1 juli 2013.

- koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de bijzondere voorwaarden betreffende het register van de gemeentelijke administratieve sancties ingevoerd bij artikel 44 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (BS 27 december 2013, inwerkingtreding 1 januari 2014) (**KB register**)
- koninklijk besluit van 21 december 2013 tot vaststelling van de nadere voorwaarden en het model van het protocolakkoord in uitvoering van artikel 23 van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (BS 27 december 2013, inwerkingtreding 1 januari 2014) (**KB protocolakkoord**)
- koninklijk besluit van 28 januari 2014 houdende minimumvoorwaarden en modaliteiten voor de bemiddeling in het kader van de wet betreffende de gemeentelijke administratieve sancties (BS 31 januari 2014, inwerkingtreding 31 januari 2014) (**KB Bemiddeling**)
- koninklijk besluit van 9 maart 2014 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties voor de overtredingen betreffende het stilstaan en het parkeren en voor de overtredingen betreffende de verkeersborden C3 en F103 vastgesteld met automatisch werkende toestellen (BS 20 juni 2014, inwerkingtreding 1 juli 2014, gewijzigd bij koninklijk besluit van 19 juli 2018) (**KB stilstaan en parkeren**)
- ministerieel besluit van 5 september 2014 tot bepaling van het model van de identificatiekaart van ambtenaren en personeelsleden die bevoegd zijn tot vaststelling van inbreuken die aanleiding kunnen geven tot de oplegging van gemeentelijke administratieve sancties (BS 16 september 2014, inwerkingtreding 16 oktober 2014) (**MB identificatiekaart**)

Daarnaast is er ook de omzendbrief van 22 juli 2014 waarbij uitleg verschaft wordt bij de nieuwe regelgeving aangaande de gemeentelijke administratieve sancties (BS 8 augustus 2014) (**GAS-omzendbrief**).

II.2. PROCEDURES VOOR HET GRONDWETTELIJK HOF IN DE PERIODE 2016-2020

4. De GAS-wet heeft reeds aanleiding gegeven tot meerdere arresten van het Grondwettelijk Hof. Daarnaast zijn momenteel ook nog twee procedures hangende voor het Grondwettelijk Hof.

Verschillende partijen (waaronder de vzw Liga voor de rechten van de mens/Ligue des Droits de l'Homme, de vzw kinderrechtencoalitie Vlaanderen, de heer Luc Lamine en het Algemeen Christelijk Vakverbond en anderen) hebben onmiddellijk na het aannemen van de GAS-wet in 2014 een **beroep tot vernietiging** van de GAS-wet bij het Grondwettelijk Hof ingesteld waarbij de grondwettelijkheid van heel wat artikelen werd aangevochten. Intussen zijn in deze zaak op 23 april 2015 twee arresten tussengekomen waarbij alle beroepen afgewezen werden en er geen enkele bepaling van de GAS-wet vernietigd werd door het Hof mits het volgen van een door het Hof vooropgestelde grondwetsconforme interpretatie van bepaalde artikelen. Deze procedure is dan ook afgerond. (voor het volledige arrest zie <http://www.const-court.be/public/n/2015/2015-044n.pdf> en <https://www.const-court.be/public/n/2015/2015-045n.pdf>)

5. Daarnaast zijn er ook drie reeds afgehandelde procedures geweest voor het Grondwettelijk Hof n.a.v. **prejudiciële vragen** gesteld door een politierechtbank. In twee van de drie dossiers werd een arrest gewezen door het Grondwettelijk Hof waarbij geoordeeld werd dat de GAS-wet grondwetsconform is voor zover de voorgeschreven interpretatie gevolgd wordt. In de derde zaak heeft het Hof besloten tot een ongrondwettelijkheid. Deze drie arresten worden hieronder kort aangehaald.

Arrest 2017-016: Een eerste prejudiciële vraag handelde over artikel 33 GAS-wet, meer bepaald of dit artikel, dat een vermoeden van schuld invoert ten laste van de houder van de kentekenplaat van een voertuig, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, eventueel in samenhang met artikel 6.2 van het EVRM. De vraag vergelijkt ook artikel 33 GAS-wet met artikel 67bis en 67ter van de Wegverkeerswet van 16 maart 1968. Deze laatste wet geeft de persoon op wiens naam het voertuig is ingeschreven, de mogelijkheid om aan vervolging te ontsnappen door de identiteit van de persoon die het voertuig onder zich heeft, te kennen te geven.

Het Hof heeft bij arrest dd. 9 februari 2017 geoordeeld dat de betrokken bepaling uit de GAS-wet het vermoeden van onschuld niet schendt, voor zover het vermoeden van schuld in hoofde van de houder van de kentekenplaat van het voertuig waarmee de betrokken verkeersinbreuk werd gepleegd, een weerlegbaar vermoeden uitmaakt. (voor het volledige arrest zie <http://www.const-court.be/public/n/2017/2017-016n.pdf>)

Arrest 2019-08: De tweede prejudiciële vraag die aan het Grondwettelijk Hof gesteld werd, betreft de verstaanbaarheid van artikel 29 en 31, § 1 GAS-wet (meer bepaald de verplichting om vaste bedragen als geldboete op te leggen voor inbreuken op artikel 3, 3° GAS-wet, de zogenaamde inbreuken stilstaan en parkeren) met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet en artikel 6 EVRM. Ook hier heeft het Hof geoordeeld bij arrest dd. 23 januari 2019 dat het grondwettelijke gelijkheidsbeginsel niet geschonden wordt, voor zover dit artikel geïnterpreteerd wordt in die zin dat de politierechter een administratieve geldboete kan verminderen tot onder het bij koninklijk besluit vastgestelde bedrag en dit teneinde rekening te kunnen houden met verzachtende omstandigheden. Deze moduleerbaarheid van de geldboete komt echter vooralsnog niet toe aan de sanctionerend ambtenaar maar enkel aan de beroepsrechter. (voor het volledige arrest zie <http://www.const-court.be/public/n/2019/2019-008n.pdf>)

Arrest 2020-056: op 3 april 2020 is opnieuw een arrest gewezen, arrest nr. 56/2020, waarbij het Grondwettelijk Hof wel een ongrondwettelijkheid heeft vastgesteld. Het Hof oordeelde dat de artikelen 3, 3° en 31 van de GAS-wet niet bestaanbaar zijn met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet in zoverre ze de sanctionerend ambtenaar, of, in beroep, de politierechtbank niet de mogelijkheid bieden de geldboete waarin zij voorzien, gepaard te laten gaan met uitstel. Voor de opschorting heeft het Grondwettelijk Hof geen ongrondwettelijkheid weerhouden, aangezien een dergelijke maatregel moeilijk verzoenbaar is met een rechtspleging die niet voor een strafgerecht wordt gevoerd.

Het Grondwettelijk Hof verwijst in haar motivering op het parallellisme inzake de maatregelen tot individualisering van de strafsanctie. Het waren immers de verkeersgerelateerde gemengde inbreuken, bepaald in artikel 3, 3° van de GAS-wet die het voorwerp uitmaakten van de toetsing door het Grondwettelijk Hof. Dergelijke sancties kunnen zowel via een administratieve geldboete afgehandeld worden als via een straf, met dien verstande dat vanzelfsprekend slechts één van beide kan opgelegd worden. Aangezien in het strafrecht de mogelijkheid bestaat om dergelijke straffen met uitstel toe te kennen, moet deze mogelijkheid ook voorhanden zijn bij de administratieve afhandeling van dergelijke inbreuken. (voor het volledige arrest zie <https://www.const-court.be/public/n/2020/2020-056n.pdf>)

6. Actueel zijn er nog **twee procedures hangende** voor het Grondwettelijk Hof die allebei handelen over de procedures inzake de inbreuken stilstaan en parkeren.

Procedure met rolnummer 7332: Een eerste nog hangende procedure betreft een procedure naar aanleiding van een prejudiciële vraag omtrent de gevallen waarin een overtreder die betrokken is in een administratieve procedure n.a.v. een inbreuk bedoeld in artikel 3, 3° van de GAS-wet (de zogenaamde inbreuken stilstaan en parkeren) geen of laattijdig verweer indient bij de sanctionerend ambtenaar. De vraag wordt gesteld of hieruit volgt dat diens hoger beroep bij de politierechtbank onontvankelijk zou zijn, hetgeen tot gevolg zou hebben dat hem de toegang tot een onpartijdige en onafhankelijke rechter wordt ontzegd.

Dit bracht de politierechtbank te LUIK, afdeling LUIK, ertoe bij vonnis dd. 13 december 2019 (rolnummer 7332) de volgende prejudiciële vraag te stellen:

“Schenden de artikelen 29, 30, 31 en 32 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6, lid 1, van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, in die zin geïnterpreteerd dat uit de gecombineerde lezing ervan volgt dat wanneer de overtreder zijn verweermiddelen buiten de termijn bepaald in artikel 29, § 1, aan de sanctionerend ambtenaar heeft medegedeeld of wanneer hij geen verweermiddelen aan die sanctionerend ambtenaar heeft toegezonden, zijn hoger beroep bij de politierechtbank onontvankelijk zou zijn, hetgeen tot gevolg zou hebben dat hem de toegang tot een onpartijdige en onafhankelijke rechter wordt ontzegd?”

Procedure met rolnummer 7377: Een tweede nog hangende procedure betreft een prejudiciële vraag omtrent het opschrift van onderafdeling 3 van hoofdstuk 3, afdeling 3 van de GAS-wet. In dit opschrift wordt enkel verwezen naar de inbreuken betreffende het stilstaan en parkeren en niet naar de inbreuken betreffende de verkeersborden C3 en F103. Dit bracht enkele beroepsrechters ertoe te oordelen dat de niet in de titel opgesomde inbreuken betreffende de verkeersborden C3 en F103 zouden moeten afgehandeld worden volgens de algemenere procedure.

De politierechtbank te GENT heeft bij vonnis van 10 maart 2020 (rolnummer 7377) dan ook een prejudiciële vraag gesteld aan het Grondwettelijk Hof die luidt als volgt:

“Schendt artikel 29 van de wet van 24 juni 2013 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties, samen gelezen met artikel 3, 3° van diezelfde wet, de bepalingen over de fundamentele rechten en vrijheden gewaarborgd in titel II van de Grondwet (met name de artikelen 10, 11 en 13 van de Grondwet) én artikel 6.1 EVRM in de interpretatie dat deze bepaling, in het bijzonder door de toevoeging van de zinsnede “Onderafdeling 3. Procedure in geval van inbreuken betreffende het stilstaan en het parkeren bedoeld in artikel 3, 3°” een verschillende procedure invoert voor overtredingen betreffende het parkeren en stilstaan enerzijds, en de overtreding van het bord C3 anderzijds, niettegenstaande beide overtredingen tevens eveneens door het KB van 9 maart 2014 betreffende de gemeentelijke administratieve sancties voor de overtredingen betreffende het stilstaan en het parkeren en voor de overtredingen betreffende de verkeersborden C3 en F103, vastgesteld met automatisch werkende toestellen en het KB van 01.12.1975 houdende het algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg gesanctioneerd kunnen worden?”

II.3. WIJZIGINGEN AAN DE GAS-REGELGEVING IN DE PERIODE 2016-2020

7. De GAS-wet heeft sedert haar ontstaan reeds verschillende wijzigingen ondergaan, ook al waren deze wijzigingen tot nog toe veeleer beperkt.

In de door dit verslag geviseerde periode 2016-2020 heeft de GAS-wet het voorwerp uitgemaakt van twee wijzigingen.

- Eerste wijziging

Bij wet van 15 juli 2018⁷ werden drie wijzigingen aan de GAS-wet aangebracht, met name:

- het opheffen van de termijn van één maand voor het verzenden van de vaststelling aan de sanctionerend ambtenaar in geval van vaststelling van een misdrijf op heterdaad
- het invoegen van het woord “meerderjarige” tussen de woorden “heeft de” en het woord “overtreder” in de Nederlandse tekst van artikel 25, § 4 GAS-wet
- het omzetten van de verplichting om tweejaarlijks een GAS-verslag in te dienen bij het Parlement naar een vijfjaarlijkse verplichting

Hiermee samenhangend werd ook de wet van 15 mei 2007 tot instelling van de functie van gemeenschapswacht, tot instelling van de dienst gemeenschapswachten en tot wijziging van artikel 119bis van de nieuwe gemeentewet gewijzigd en werd also aan gemeenschapswacht-vaststellers ook de bevoegdheid toegekend om gemengde inbreuken stilstaan en parkeren vast te stellen.

⁷ BS 25 september 2018.

- Tweede wijziging

Bij wet van 19 juli 2018⁸ (BS 9 augustus 2018) onderging de GAS-wet opnieuw een aanpassing.

Deze wijziging is er gekomen na het arrest 2017-016 van het Grondwettelijk Hof (zie hoger punt II.2). Ofschoon het Hof besloten had dat er geen schending van de Grondwet plaatsvond mits het volgen van een vooropgestelde interpretatie, werd de wet toch gewijzigd. Er wordt thans voor de inbreuken bedoeld in artikel 3, 3° van de GAS-wet voorzien dat de houder van de kentekenplaat met elk middel kan bewijzen dat hij niet de bestuurder van het voertuig was op het ogenblik van de feiten. In dit geval dient hij wel de identiteit van de onmiskenbare bestuurder kenbaar te maken binnen dertig dagen na de kennisgeving van de overtreding, behalve wanneer hij diefstal, fraude of overmacht kan bewijzen.

Bijkomend vult deze wetswijziging ook artikel 3 van de GAS-wet aan door de opsomming van de gemengde inbreuken te vervolledigen met een 4°; voortaan kan ook een GAS-boete worden opgelegd indien de houder van de kentekenplaat niet binnen de dertig dagen de identiteit van de bestuurder kenbaar maakt.

Onafgezien van deze wijzigingen aan de GAS-wet zelf, hebben in de geviseerde periode ook nog twee koninklijke besluiten een (kleine) wijziging ondergaan. Zo werd aan het KB vaststellers een wijziging aangebracht door het koninklijk besluit van 13 januari 2016⁹. Bedoeling van deze wijziging was de overgangsmaatregel die in het KB vaststellers voorzien was voor bepaalde vaststellers (mits het volgen van een recyclageopleiding), ook uit te breiden naar personen die op 1 januari 2014 de opleiding vaststeller hadden afgerond of aan het volgen waren (zodat dit dus niet enkel zou gelden voor de vaststellers die al door de gemeenteraad waren aangewezen op voormelde datum). Deze wijziging was al aangekondigd in de omzendbrief GAS.

Met betrekking tot het KB stilstaan en parkeren werd een wijziging aangebracht bij koninklijk besluit van 19 juli 2018¹⁰ waarbij de vierde categorie van inbreuken werd opgeheven en de boetebedragen werden opgetrokken naar respectievelijk 58 euro voor de eerste categorie van inbreuken en 116 euro voor de tweede categorie van inbreuken (naar analogie met de boetebedragen die gelden in het strafrecht).

⁸ BS 09 augustus 2018.

⁹ BS 28 januari 2016.

¹⁰ BS 10 augustus 2018.

III. CIJFERGEGEVENS

8. Zoals hoger aangehaald, dient het verslag over de toepassing van de GAS-wet twee componenten te omvatten. In een eerste luik moet (minimaal) een overzicht gegeven worden van het aantal opgelegde geldboetes en de categorieën van inbreuken waarvoor deze geldboetes opgelegd werden. In een tweede luik dient dan een overzicht gegeven te worden van de procedurele moeilijkheden die zich stellen bij de toepassing van de GAS-wet.

Deze tweedeling zal ook in dit verslag gehanteerd worden. In een eerste deel zal dan ook voornamelijk cijfermatige informatie aan bod komen. Een twee deel daarentegen zal vooral theoretisch van aard zijn en een overzicht geven van de knelpunten en/of moeilijkheden waarmee de actoren op het terrein geconfronteerd worden.

Om al deze informatie te verzamelen, werd een elektronische vragenlijst aan alle burgemeesters van de Belgische steden en gemeenten toegestuurd. Hierin kwamen vooral vragen naar cijfermatige gegevens aan bod.

Daarnaast werden ook verschillende partners bij het GAS-gebeuren aangeschreven met de vraag hun opmerkingen/bemerkingen op de GAS-wet te willen formuleren. Hun antwoorden zullen vooral aan bod komen in het tweede luik waarin een overzicht gegeven wordt van de procedurele moeilijkheden die zich stellen.

De vragenlijst – algemene opmerkingen – methodologie

9. Om over cijfers te kunnen beschikken over het aantal opgelegde geldboetes, volgens categorie van inbreuken, werd een vragenlijst gestuurd aan alle Belgische steden en gemeenten. De federale overheid beschikt terzake immers niet over precies cijfermateriaal aangezien het de gemeenten zijn die instaan voor de oplegging van de gemeentelijke administratieve geldboetes en er geen systematische rapportageverplichting naar de hogere overheid is voorzien. Dit kadert volledig binnen de gemeentelijke autonomie. Het staat de gemeenten immers vrij om al dan niet toepassing te maken van de GAS-wet en desgevallend de inbreuken te bepalen die zij wensen te sanctioneren met gemeentelijke administratieve sancties.

De elektronische vragenlijst werd op 20 augustus 2020 overgemaakt aan de gemeenten, met de vraag om de antwoorden over te maken tegen 20 september 2020. Om te kunnen beschikken over zo volledig mogelijk informatie werden echter alle antwoorden die werden ontvangen tot 1 november 2020 in aanmerking genomen. Om dit verslag tijdig te kunnen afwerken, kon met de later ontvangen antwoorden evenwel geen rekening meer worden gehouden.

Artikel 52 van de GAS-wet stelt dat minimaal een overzicht dient te worden gegeven van het aantal opgelegde geldboetes, volgens categorie van inbreuken. Gelet op het woord “minimaal” werd de vragenlijst ruimer opgesteld en beperkt deze zich niet tot het louter opvragen van cijfers over boetes die opgelegd werden volgens de overeenstemmende categorie van inbreuken.

Aangezien het vorige GAS-verslag werd opgesteld eind 2015, viseert de vragenlijst inbreuken die gepleegd werden vanaf 2016 tot en met 2019; het jaar 2020 werd niet meer in aanmerking genomen omdat deze cijfers mogelijks (nog) niet voorhanden zijn/waren bij de gemeenten.

Waar mogelijk zal ook een vergelijking gemaakt worden met de cijfers uit het vorige GAS-verslag. Hierbij mag echter niet uit het oog verloren worden dat de cijfers uit het vorige verslag betrekking hadden op een periode van minder dan 2 jaar (voor inbreuken gepleegd vanaf 1 januari 2014 tot medio 2015) zodat de vergelijking niet altijd kan doorgetrokken worden.

Bovendien wordt opgemerkt dat sommige antwoorden dienden geïnterpreteerd te worden aangezien er soms tegenstrijdigheden voorkwamen in de antwoorden. Waar er een te grote onduidelijkheid heerste, werden de antwoorden trouwens niet in aanmerking genomen. Dit gaat evenwel slechts om een zeer beperkt aantal antwoorden.

De vragenlijst – responsgraad

10. Van de 581¹¹ gemeenten die werden aangeschreven voor het invullen van de vragenlijst, hebben 353 gemeenten de vragenlijst beantwoord (versus 333 in 2015).

Dit stemt overeen met een percentage van 60,8 %. Dit laat toe om betrouwbare tendensen vast te stellen en/of conclusies te trekken.

¹¹ Bij de vorige bevraging in 2015 telde België nog 589 gemeenten – In Vlaanderen zijn intussen 15 gemeenten gefuseerd tot 7 nieuwe fusiegemeenten.

Alle 19 gemeenten die deel uitmaken van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest hebben de vragenlijst minstens gedeeltelijk beantwoord.

In Vlaanderen en Wallonië hebben niet alle steden en gemeenten de vragenlijst beantwoord, zoals blijkt uit onderstaande tabel:

	Aantal gemeenten dat de vragenlijst beantwoord heeft	Percentage
Brussel	19 op 19	100 %
Vlaanderen	195 op 300	65 %
Wallonië	139 op 262	52,3 %
TOTAAL	353 op 581	60,8 %

Voor Vlaanderen ziet de opsplitsing per provincie van het aantal gemeenten dat geantwoord heeft op de vragenlijst, eruit als volgt:

	Aantal gemeenten dat de vragenlijst beantwoord heeft	Percentage
Antwerpen	66 op 69	95,7 %
Limburg	26 op 42	62 %
Oost-Vlaanderen	33 op 60	55 %
Vlaams-Brabant	24 op 65	37 %
West-Vlaanderen	46 op 64	72 %

Voor Wallonië ziet de provinciale opdeling van het aantal gemeenten dat geantwoord heeft op de vragenlijst, eruit als volgt:

	Aantal gemeenten dat de vragenlijst beantwoord heeft	Percentage
Henegouwen	67 op 69	97,1 %
Luik	35 op 84	41,7 %
Luxemburg	12 op 44	27,3 %
Namen	8 op 38	21,1 %
Waals-Brabant	17 op 27	63 %

11. Vervolgens werden de gemeenten bevraagd of zij als gemeente GAS-boetes voorzien voor inbreuken op hun reglementen en verordeningen.

Net zoals in 2015 kan ook nu op basis van de ontvangen antwoorden geconcludeerd worden dat de GAS-wet **een zeer ruime toepassing kent in de Belgische steden en gemeenten**. Niet minder dan 95,5 % (of 337 op 353 respondenten) van de gemeenten beantwoordde deze vraag immers positief.

Twee bedenkingen dienen hier wel te worden gemaakt. Vooreerst betekent het feit dat men positief antwoordt op deze vraag, niet automatisch dat een gemeente ook effectief GAS-boetes oplegt op haar grondgebied; dit kan immers ook betekenen dat het gemeentereglement voorzien heeft in GAS-boetes voor de sanctionering van inbreuken zonder deze ook effectief in de praktijk op te leggen. Een negatief antwoord daarentegen houdt ook niet automatisch een absolute afwijzing van GAS-wet in. Bij sommige negatieve antwoorden werd immers verduidelijkt dat de gemeente slechts sedert 2020 of later het systeem van de GAS-boetes zou implementeren (zoals hoger reeds aangehaald was in de bevraging de referentieperiode beperkt tot 2019).

De geografische spreiding van de toepassing van de GAS-wet over België blijkt uit onderstaande tabel en toont aan dat de toepassing in Brussel, Vlaanderen en Wallonië quasi gelijklopend is.

Wordt GAS-wet toegepast?	Ja	Overeenstemmend percentage
Brussel	19 op 19	100 %
Vlaanderen	181 op 195 ¹²	92,8 %
Wallonië	137 op 139 ¹³	98,6 %
TOTAAL	337 op 353	95,5 %

¹² De gemeenten die negatief antwoordden op de vraag of GAS-boetes voorzien werden in de gemeentelijke reglementen en verordeningen betreffen drie gemeenten in de provincie Antwerpen, twee gemeenten in de provincie West-Vlaanderen, één gemeente in de provincie Oost-Vlaanderen, één gemeente in de provincie Vlaams-Brabant en zeven gemeenten in de provincie Limburg.

¹³ De twee gemeenten die negatief antwoordden op de vraag of GAS-boetes voorzien werden in de gemeentelijke reglementen en verordeningen betreffen twee gemeenten uit de provincie Luxemburg.

Voor het vervolg van de analyse van de antwoorden op de vragenlijst, worden enkel nog de gemeenten die positief geantwoord hebben op de vraag of GAS-boetes voorzien zijn in de gemeentelijke reglementen en verordeningen, in aanmerking genomen.

Dit betekent dat de 337 gemeenten die deze vraag positief beantwoord hebben, voor de verdere analyse van de antwoorden worden gelijkgesteld met 100 % van de Belgische gemeenten. De negatief antwoordende gemeenten worden vanaf hier buiten beschouwing gelaten.

III.1. CIJFERGEGEVENS – OVERZICHT VAN HET AANTAL GELDBOETES EN DE CATEGORIEËN VAN INBREUKEN WAARVOOR DEZE GELDBOETES OPGELEGD WORDEN

12. Aangezien het door artikel 52 van de GAS-wet beoogde verslag minimaal een overzicht moet bevatten van de opgelegde geldboetes, verdeeld volgens categorie van inbreuk, werd aan de gemeenten gevraagd cijfergegevens over te maken m.b.t. het aantal opgelegde geldboetes.

Daartoe werden de inbreuken in het koninklijk besluit “register” in categorieën ingedeeld waarbij een onderscheid gemaakt werd tussen de administratieve inbreuken en de gemengde inbreuken enerzijds en het type overtreder (minder- of meerderjarige) anderzijds.

De hieronder weergegeven cijfers zijn dan ook opgedeeld op basis van deze categorieën.

Alvorens hierop nader in te gaan, dient nog opgemerkt te worden dat uit de analyse van de antwoorden op de vragenlijst enkele conclusies kunnen getrokken worden, doch er dient steeds rekening te worden gehouden met het feit dat niet alle gemeenten hebben geantwoord op de vragenlijst. Meer nog, zelfs bij de gemeenten die de vragenlijst wel hebben beantwoord, zijn er dan nog een aantal die geen cijfergegevens overgemaakt hebben m.b.t. het aantal opgelegde geldboetes. Sommige gemeenten beroepen zich daarvoor op het feit dat het informaticasysteem niet toelaat dergelijke cijfers te verzamelen. Als er geen cijfers werden ingevuld, betekent dit dus niet automatisch dat er geen boetes opgelegd werden. De hierna weergegeven cijfers dienen dan ook veeleer beschouwd te worden als minimumcijfers en gelden louter als aanwijzing / informatie, zonder volledig noch exhaustief te zijn.

Hieronder zal een overzicht gegeven worden van het aantal opgelegde geldboetes voor het ganse grondgebied van België, waarbij eerst de administratieve en gemengde inbreuken aan bod komen voor respectievelijk meerderjarigen en minderjarigen en vervolgens de inbreuken stilstaan en parkeren/verkeersborden C3 en F103.

Daaropvolgend wordt ook een uitsplitsing gemaakt van het aantal opgelegde geldboetes voor Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

BELGIE

III.1.1. GELDBOETES OPGELEGD AAN MEERDERJARIGEN VOOR ADMINISTRATIEVE EN GEMENGDE INBREUKEN

13. De cijfers m.b.t. het aantal opgelegde geldboetes voor administratieve en gemengde inbreuken voor meerderjarigen worden opgesplitst per referentiejaar waarbij tussen haken steeds wordt aangegeven van hoeveel gemeenten deze cijfers afkomstig zijn.

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken*

Administratieve inbreuken	Meerderjarigen
2016 (264 gemeenten)	115.700 boetes
2017 (284 gemeenten)	153.912 boetes
2018 (297 gemeenten)	132.407 boetes
2019 (299 gemeenten)	125.848 boetes
TOTAAL	527.867 boetes

- *Cijfergegevens m.b.t. lichte gemengde inbreuken*

Lichte gemengde inbreuken	Meerderjarigen
2016 (174 gemeenten)	4.843 boetes
2017 (196 gemeenten)	5.675 boetes
2018 (204 gemeenten)	6.187 boetes
2019 (209 gemeenten)	6.255 boetes
TOTAAL	22.960 boetes

- *Cijfergegevens m.b.t. zware gemengde inbreuken*

Zware gemengde inbreuken	Meerderjarigen
2016 (53 gemeenten)	1.225 boetes
2017 (68 gemeenten)	1.365 boetes
2018 (67 gemeenten)	1.089 boetes
2019 (75 gemeenten)	1.424 boetes
TOTAAL	5.103 boetes

Conclusie

14. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal aantal opgelegde geldboetes dat in de referentieperiode 2016-2019 voor de verschillende categorieën van inbreuken werd opgelegd. In de daaropvolgende kolom wordt aangegeven welk percentage dit uitmaakt t.a.v. het globale aantal opgelegde geldboetes voor de periode 2016-2019.

MEERDERJARIGEN	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes
Administratieve inbreuken	527.867	95 %
Lichte gemengde inbreuken	22.960	4,1 %
Zware gemengde inbreuken	5.103	0,9 %
TOTAAL	555.930	100 %

Uit bovenstaande cijfers kan geconcludeerd worden dat het overgrote deel van alle geldboetes opgelegd worden voor administratieve inbreuken (= 95 %). Het aantal geldboetes dat werd opgelegd voor gemengde inbreuken is zeer beperkt; voor de zware gemengde inbreuken is het aantal geldboetes uiterst miniem.

III.1.2. GELDBOETES OPGELEGD AAN MINDERJARIGEN VOOR ADMINISTRATIEVE EN GEMENGDE INBREUKEN

15. De cijfers m.b.t. het aantal opgelegde geldboetes voor administratieve en gemengde inbreuken voor minderjarigen worden opgesplitst per referentiejaar waarbij tussen haken steeds wordt aangegeven van hoeveel gemeenten deze cijfers afkomstig zijn.

- Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken

Administratieve inbreuken	Minderjarigen
2016 (47 gemeenten)	435 boetes
2017 (45 gemeenten)	537 boetes
2018 (57 gemeenten)	449 boetes
2019 (52 gemeenten)	539 boetes
TOTAAL	1960 boetes

- Cijfergegevens m.b.t. lichte gemengde inbreuken

Lichte gemengde inbreuken	Minderjarigen
2016 (11 gemeenten)	30 boetes
2017 (16 gemeenten)	44 boetes
2018 (17 gemeenten)	81 boetes
2019 (20 gemeenten)	66 boetes
TOTAAL	221 boetes

- *Cijfergegevens m.b.t. zware gemengde inbreuken*

Zware gemengde inbreuken	Minderjarigen
2016 (3 gemeenten)	4 boetes
2017 (4 gemeenten)	17 boetes
2018 (4 gemeenten)	14 boetes
2019 (4 gemeenten)	35 boetes
TOTAAL	70 boetes

Conclusie

16. Onderstaande tabel geeft een overzicht van het totaal aantal opgelegde geldboetes dat in de referentieperiode 2016-2019 voor de verschillende categorieën van inbreuken werd opgelegd. In de daaropvolgende kolom wordt aangegeven welk percentage dit uitmaakt t.a.v. het globale aantal opgelegde geldboetes voor de periode 2016-2019.

MINDERJARIGEN	Totaal aantal opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes
Administratieve inbreuken	1.960	87,1 %
Lichte gemengde inbreuken	221	9,8 %
Zware gemengde inbreuken	70	3,1 %
TOTAAL	2.251	100 %

Ook hier blijkt eens te meer dat de geldboetes voor de administratieve inbreuken de overgrote meerderheid uitmaken. Het aantal geldboetes dat werd opgelegd voor gemengde inbreuken is veel beperkter, wat ook hier zonder twijfel geldt voor de zware gemengde inbreuken.

Uit de vergelijking van het aantal geldboetes dat werd opgelegd aan meerderjarigen en minderjarigen, blijkt duidelijk dat het aantal geldboetes voor minderjarigen uiterst miniem is – en dit in alle categorieën. Zo maakt **het aantal aan minderjarigen opgelegde geldboetes voor alle categorieën samen slechts 0,4 % uit van het totaal aantal opgelegde geldboetes voor alle categorieën.**

III.1.3. GELDBOETES OPGELEGD VOOR INBREUKEN STILSTAAN EN PARKEREN EN VERKEERSBORDEN C3 EN F103

17. De cijfers m.b.t. het aantal opgelegde geldboetes voor inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 worden opgesplitst per referentiejaar waarbij tussen haken steeds wordt aangegeven van hoeveel gemeenten deze cijfers afkomstig zijn.

- Cijfergegevens inbreuken stilstaan en parkeren

Stilstaan en parkeren	Aantal opgelegde geldboetes
2016 (128 gemeenten)	404.962
2017 (161 gemeenten)	497.528
2018 (193 gemeenten)	531.555
2019 (210 gemeenten)	527.437
TOTAAL	1.961.482

Conclusie

Uit deze cijfers blijkt overduidelijk dat de sanctionering van de inbreuken stilstaan en parkeren een hoge vlucht heeft genomen sedert het laatste GAS-verslag. In de periode 2014 – (deel van) 2015 waarop het vorige GAS-verslag betrekking had, bleken immers iets meer dan 150.000 GAS-boetes opgelegd voor dit type inbreuken. Thans is dit aantal vermenigvuldigd met factor 13, met dien verstande dat de cijfers nu betrekking hebben op een periode van 4 jaar. Hoe dan ook is een stijgende lijn duidelijk merkbaar, al lijkt het aantal boetes sedert 2018 wel constant te blijven.

18. Gelet op het grote aantal opgelegde geldboetes per referentiejaar, volgt hieronder nog een verdere verfijning van de cijfers per referentiejaar.

Het aantal opgelegde geldboetes werd in subcategorieën opgedeeld waarbij iedere subcategorie een minimum en maximum aantal opgelegde geldboetes omvat; in de ernaast staande kolom staat dan het aantal gemeenten aangegeven dat administratieve geldboetes heeft opgelegd binnen de overeenstemmende subcategorie.

Interval aantal boetes 2016	Aantal gemeenten
1-100 boetes	40 gemeenten
101-500 boetes	36 gemeenten
501-1000 boetes	14 gemeenten
1.001 – 10.000 boetes	31 gemeenten
10.001 – 50.000 boetes	5 gemeenten
50.001 tot 100.000 boetes	1 gemeente
Meer dan 100.000 boetes	1 gemeente

Interval aantal boetes 2017	Aantal gemeenten
1-100 boetes	44 gemeenten
101-500 boetes	49 gemeenten
501-1000 boetes	16 gemeenten
1.001 – 10.000 boetes	42 gemeenten
10.001 – 50.000 boetes	8 gemeenten
50.001 tot 100.000 boetes	1 gemeente
Meer dan 100.000 boetes	1 gemeente

Interval aantal boetes 2018	Aantal gemeenten
1-100 boetes	66 gemeenten
101-500 boetes	49 gemeenten
501-1000 boetes	18 gemeenten
1.001 – 10.000 boetes	51 gemeenten
10.001 – 50.000 boetes	8 gemeenten
50.001 tot 100.000 boetes	0 gemeenten
Meer dan 100.000 boetes	1 gemeente

Interval aantal boetes 2019	Aantal gemeenten
1-100 boetes	71 gemeenten
101-500 boetes	57 gemeenten
501-1000 boetes	20 gemeenten
1.001 – 10.000 boetes	51 gemeenten
10.001 – 50.000 boetes	10 gemeenten
50.001 tot 100.000 boetes	0 gemeenten
Meer dan 100.000 boetes	1 gemeente

- *Cijfergegevens inbreuken verkeersborden C3 en F103*

19. Hiervoor werden slechts cijfers verkregen vanwege 16 gemeenten (verspreid over de referentie jaren). De overige gemeenten legden geen GAS-boetes op voor dit soort inbreuken of waren niet in staat om deze inbreuken te filteren uit het globale aantal inbreuken stilstaan en parkeren/verkeersborden C3 en F103 samen.

Wegens het geringe aantal gemeenten dat voor deze inbreuken afzonderlijke cijfers kon aanreiken, is het noodzakelijk – om waarheidsgetrouwe cijfers te bekomen - het aantal opgelegde geldboetes voor deze inbreuken verkeersborden C3 en F103 samen te voegen bij de geldboetes opgelegd voor de inbreuken stilstaan en parkeren.

Toch worden de cijfers voor de inbreuken verkeersborden C3 en F103 hieronder toch ook nog afzonderlijk weergegeven aangezien dit een beeld schetst van het groot aantal geldboetes dat door enkele gemeenten voor dergelijke inbreuken opgelegd werd. Dit aantal lijkt trouwens nog steeds in stijgende lijn te gaan.

Inbreuken verkeersborden C3 en F103	Aantal opgelegde geldboetes
2016 (8 gemeenten)	77.051
2017 (10 gemeenten)	169.695
2018 (14 gemeenten)	242.916
2019 (15 gemeenten)	299.769
TOTAAL	789.431

- *Cijfergegevens inbreuken stilstaan en parkeren en inbreuken verkeersborden C3 en F103*

	Boetes voor inbreuken Stilstaan en parkeren	Boetes voor inbreuken C3 en F103	Totaal
2016	404.962	77.051	482.013
2017	497.528	169.695	667.223
2018	531.555	242.916	774.471
2019	527.437	299.769	827.206
TOTAAL	1.961.482	789.431	2.750.913

Conclusie

20. Uit deze cijfers kan niet anders dan geconcludeerd worden dat de administratieve sanctionering van dit type inbreuken in de lift zit. De stijgende tendens sedert 2016 is duidelijk merkbaar.

In het referentiejaar 2019 heeft meer dan 62% van de gemeenten die positief antwoorden op de vraag of toepassing gemaakt wordt van de GAS-wet, ook cijfers overgemaakt m.b.t. de sanctionering van de inbreuken stilstaan en parkeren, waaruit kan besloten worden dat deze sanctionering stilaan een veralgemeende toepassing krijgt in onze gemeenten. De geldboetes voor de inbreuken verkeersborden C3 en F103 zijn weliswaar afkomstig van een beperkt aantal gemeenten maar leiden binnen deze gemeenten dan wel tot een massale toepassing van deze sanctioneringsmogelijkheid.

III.1.4. VERDELING VAN DE OPGELEGDE GELDBOETES PER GEWEST

Nadat hoger een overzicht werd gegeven van het aantal opgelegde geldboetes voor het ganse grondgebied van België, wordt hierna een opsplitsing gemaakt van het aantal opgelegde geldboetes over de drie gewesten, met name het Brussels Hoofdstedelijk, Vlaamse en Waalse Gewest.

BRUSSEL

Voor Brussel werden cijfergegevens ontvangen van 18 van de 19 gemeenten. Deze cijfers zijn dan ook quasi volledig zodat er mag van uitgegaan worden dat deze een representatief beeld scheppen.

A. OPDELING AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES PER CATEGORIE EN PROCENTUELE VERGELIJKING AANTAL IN BELGIE OPGELEGDE GELDBOETES VOOR DEZE CATEGORIE VAN INBREUKEN

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen*

Administratieve inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	66.223	57,3 %
2017	108.357	70,4%
2018	85.567	64,6 %
2019	72.276	57,4 %

- cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen

Administratieve inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	166	38,2 %
2017	112	20,9 %
2018	71	15,8 %
2019	123	22,8 %

- cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken¹⁴ meerderjarigen

Gemengde inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	1.976	32,6 %
2017	2.061	29,3 %
2018	2.231	30,6 %
2019	2.539	33,1 %

- cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken¹⁵ minderjarigen¹⁶

Gemengde inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	7	20,6 %
2017	5	8,2 %
2018	37	39 %
2019	25	24,7 %

¹⁴ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken.

¹⁵ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken.

¹⁶ Sedert het beroep tot nietigverklaring dat bij het Grondwettelijk Hof werd ingediend, opteerde het Openbaar Ministerie ervoor geen dossiers administratiefrechtelijk te laten behandelen door de sanctionerend ambtenaar, ook niet na het tussengekomen arrest 44/2015 en 45/2015 van het Grondwettelijk Hof. Momenteel wordt evenwel een protocolakkoord gefinaliseerd dat begin 2021 in werking zou moeten treden en waarbij minderjarigen wel administratiefrechtelijk zouden kunnen gesanctioneerd worden.

21. Samengevat blijkt uit de bovenstaande tabellen dat het aantal aan minderjarigen opgelegde geldboetes miniem is. **Het aantal aan meerderjarigen opgelegde geldboetes maakt immers 99,8 % uit van het totaal aantal opgelegde geldboetes.** Dit geldt voor alle geldboetes, ongeacht de categorie van de inbreuken waarvoor deze geldboetes werden opgelegd.

Bovendien dient er rekening te worden gehouden met het feit dat er onderling grote verschillen zijn tussen de verschillende gemeenten. Zo werden bij de administratieve inbreuken 68,7 % van alle geldboetes voor meerderjarigen opgelegd door één gemeente die maar liefst 228.641 geldboetes oplegde in de beschouwde periode. In de categorie van de gemengde inbreuken voor meerderjarigen werden over de vier jaren van de referentieperiode ca. 66,6 % van alle geldboetes binnen deze categorie opgelegd door 4 gemeenten.

Uit deze cijfers blijkt ook dat **de overgrote meerderheid aan geldboetes werd opgelegd voor administratieve inbreuken, namelijk 97,4 %**. Slechts 2,6 % van de geldboetes werd opgelegd voor gemengde inbreuken.

- *cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103*

BRUSSEL ¹⁷	Boetes voor inbreuken stilstaan en parkeren	Boetes voor inbreuken C3 en F103	TOTAAL	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	165.535	78	165.613	34,4 %
2017	206.250	48	206.298	31 %
2018	167.836	9.425	177.261	22,9 %
2019	166.947	82.803	249.750	30,2 %
TOTAAL	706.568	92.354	798.922	29,1 %

22. Het aantal opgelegde geldboetes voor stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 is aanzienlijk. Doch ook hier geldt dat er grote verschillen zijn vast te stellen tussen de verschillende gemeenten. Zo is gedurende de referentieperiode 2016-2019 niet minder dan 61 % van de boetes voor inbreuken stilstaan en parkeren afkomstig van 3 gemeenten. De enorme stijging van opgelegde geldboetes voor verkeersborden C3 en F103 in het jaar 2019 is ook quasi volledig toerekenbaar aan één gemeente.

¹⁷ Voor Brussel zijn de cijfers m.b.t. de inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 afkomstig van 18 van de 19 gemeenten.

B. OPDELING AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES NAARGELANG HET BEVOLKINGSAANTAL VAN DE GEMEENTEN

- Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	54.591	95.277	72.630	60.048
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	5.991	8.032	8.010	5.547
0-49.999 inwoners (9 gemeenten)	5.641	5.048	4.927	6.681

- Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	13	13	25	27
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	23	31	14	31
0-49.999 inwoners (9 gemeenten)	130	68	32	65

- Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken¹⁸ meerderjarigen

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	1.106	1.130	1.285	1.506
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	554	502	496	620
0-49.999 inwoners (9 gemeenten)	316	429	450	413

¹⁸ Aangezien het hier gaat om een beperkt aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken¹⁹ minderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	0	3	31	6
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	7	2	2	9
0-49.999 inwoners (9 gemeenten)	0	0	4	10

- *Cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3/F103*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	115.099	139.910	95.454	92.873
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	27.704	41.447	49.456	124.722
0-49.999 inwoners (9 gemeenten)	22.810	24.941	32.351	32.155

¹⁹ Aangezien het hier gaat om een beperkt aantal gemeenten en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

VLAANDEREN

Voor Vlaanderen werden cijfergegevens ontvangen van de gemeenten. Deze cijfers zijn dan ook niet volledig; het overzicht is dan ook niet exhaustief en dient met de nodige omzichtigheid te worden benaderd.

A. OPDELING VAN HET AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES PER CATEGORIE EN PROCENTUELE VERGELIJKING T.O.V. HET TOTAAL AANTAL IN BELGIË OPGELEGDE GELDBOETES VOOR DEZE INBREUKEN

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen*

Administratieve inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	35.200	30,4 %
2017	32.753	21,3 %
2018	31.895	24,1 %
2019	37.959	30,2 %

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen*

Administratieve inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	249	57,2 %
2017	405	75,4 %
2018	359	80 %
2019	406	75,3 %

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁰ meerderjarigen*

Gemengde inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	2.292	37,8 %
2017	2.703	38,4 %
2018	2.954	40,6 %
2019	3.195	41,6 %

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²¹ minderjarigen*

Gemengde inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	23	67,6 %
2017	48	78,7 %
2018	57	60 %
2019	71	70,3 %

23. Opnieuw kan hier vastgesteld worden dat het aantal aan minderjarigen opgelegde geldboetes minimaal is – en dit over alle categorieën. Zo maakt het **totaal aantal aan minderjarigen opgelegde geldboetes slechts 1,1 % uit van het totaal aantal opgelegde geldboetes gedurende de volledige referentieperiode.**

Wat de meerderjarigen betreft, kan vastgesteld worden dat **92,5 % van het totaal aantal geldboetes opgelegd werden in de categorie van de administratieve inbreuken.** Het aandeel van de gemengde inbreuken bedraagt amper 7,5 %.

Deze cijfers bevestigen de tendens die reeds in het GAS-verslag van 2015 werd vastgesteld.

²⁰ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

²¹ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

- *Cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103*

VLAANDEREN	Boetes voor inbreuken stilstaan en parkeren	Boetes voor inbreuken C3 en F103	TOTAAL	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	207.723	76.808	284.531	59 %
2017	240.127	169.109	409.236.	61,3 %
2018	290.587	232.835	523.422	67,6 %
2019	278.239	213.667	491.906	59,5 %
TOTAAL	1.016.676	692.419	1.709.095	62,1 %

24. Ook in Vlaanderen springt het aantal geldboetes voor de inbreuken stilstaan en parkeren in het oog. Toch past ook hier enige nuancering. Immers, in de in aanmerking genomen periode 2016-2019 zijn 48,7 % van de boetes voor de inbreuken stilstaan en parkeren afkomstig van één gemeente. Daarnaast zijn alle cijfers voor de boetes wegens inbreuken verkeersborden C3 en F103 slechts afkomstig van 9 gemeenten.

B. OPDELING VAN HET AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES NAARGELANG
HET BEVOLKINGSAANTAL VAN DE GEMEENTEN ²²

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (4 gemeenten)	9.032	8.079	7.702	8.616
50.000-99.000 inwoners (7 gemeenten)	10.107	11.220	10.520	13.407
30.000-49.999 inwoners (26 gemeenten)	3.316	4.013	3.855	4.974
20.000-29.999 inwoners (40 gemeenten)	3.884	2.851	3.374	4.130
10.000-19.999 inwoners (67 gemeenten)	8.651	6.298	6.134	6.454
1-9.999 inwoners (25 gemeenten)	210	292	310	378

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (4 gemeenten)	167	186	201	198
50.000-99.000 inwoners (7 gemeenten)	9	14	12	33
30.000-49.999 inwoners (26 gemeenten)	51	165	109	143
20.000-29.999 inwoners (40 gemeenten)	8	24	17	7
10.000-19.999 inwoners (67 gemeenten)	13	11	17	20
1-9.999 inwoners (25 gemeenten)	1	5	3	5

²² Voor de vaststelling van het aantal gemeenten dat tussen haken vermeld wordt, werden enkel de gemeenten in aanmerking genomen die effectief cijfergegevens hebben overgemaakt.

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²³ meerderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (4 gemeenten)	1.136	1.243	1.406	1.667
50.000-99.000 inwoners (7 gemeenten)	233	339	331	328
30.000-49.999 inwoners (26 gemeenten)	192	247	317	367
20.000-29.999 inwoners (40 gemeenten)	225	286	317	264
10.000-19.999 inwoners (67 gemeenten)	460	537	532	506
1-9.999 inwoners (25 gemeenten)	46	51	51	63

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁴ minderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (4 gemeenten)	8	25	33	48
50.000-99.000 inwoners (7 gemeenten)	0	0	0	0
30.000-49.999 inwoners (26 gemeenten)	5	2	2	6
20.000-29.999 inwoners (40 gemeenten)	5	12	10	8
10.000-19.999 inwoners (67 gemeenten)	3	5	9	8
1-9.999 inwoners (25 gemeenten)	2	4	3	1

²³ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

²⁴ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

- *Cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en inbreuken C3 en F103*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (4 gemeenten)	149.436	277.427	380.328	331.326
50.000-99.000 inwoners (7 gemeenten)	78.992	67.191	68.565	70.489
30.000-49.999 inwoners (26 gemeenten)	42.062	43.310	46.582	54.374
20.000-29.999 inwoners (40 gemeenten)	3.296	5.878	9.040	13.344
10.000-19.999 inwoners (67 gemeenten)	10.175	14.580	18.274	19.185
1-9.999 inwoners (24 gemeenten)	570	850	633	3.188

WALLONIE

Voor Wallonië werden cijfergegevens ontvangen van 137 gemeenten. Deze cijfers zijn dan ook niet volledig; het overzicht is dan ook niet exhaustief en dient met de nodige omzichtigheid te worden benaderd.

A. OPDELING VAN HET AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES PER CATEGORIE EN PROCENTUELE VERGELIJKING T.O.V. HET TOTAAL AANTAL IN BELGIË OPGELEGDE GELDBOETES VOOR DEZE INBREUKEN

- Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen

Administratieve inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	14.277	12,3 %
2017	12.802	8,3 %
2018	14.945	11,3 %
2019	15.613	12,4 %

- Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen

Administratieve inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	20	4,6 %
2017	20	3,7 %
2018	19	4,2 %
2019	10	1,9 %

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁵ meerderjarigen*

Gemengde inbreuken meerderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	1.800	29,6 %
2017	2.276	32,3 %
2018	2.091	28,8 %
2019	1.945	25,3 %

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁶ minderjarigen*

Gemengde inbreuken minderjarigen	Opgelegde geldboetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	4	11,8 %
2017	8	13,1 %
2018	1	1 %
2019	5	5 %

25. Opnieuw kan vastgesteld worden dat **heel weinig boetes opgelegd werden aan minderjarigen**. In Wallonië gaat het om **iets minder dan 1 % t.o.v. het totaal opgelegde geldboetes, ongeacht de categorie van de inbreuk**.

Ook hier blijkt duidelijk dat het leeuwendeel van de administratieve geldboetes werd opgelegd aan meerderjarigen en dit voor administratieve inbreuken. **Niet minder dan 87,7 % van de geldboetes bij de meerderjarigen werden immers opgelegd voor administratieve inbreuken** terwijl slechts 12,3 % van de geldboetes opgelegd werden voor gemengde inbreuken.

Deze cijfers bevestigen de tendens die reeds in het GAS-verslag van 2015 werd vastgesteld.

²⁵ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

²⁶ Aangezien het hier gaat om een beperkter aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

- *Cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103*

WALLONIE	Boetes voor inbreuken stilstaan en parkeren	Boetes voor inbreuken C3 en F103	TOTAAL	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes in België
2016	31.704	165	31.869	6,6 %
2017	51.151	538	51.689	7,7 %
2018	73.132	656	73.788	9,5 %
2019	82.251	3.299	85.550	10,3 %
TOTAAL	238.238	4.658	242.896	8,8 %

26. Net zoals in 2015 kan hier een groot verschil worden vastgesteld met Brussel en Vlaanderen voor wat betreft de sanctionering van de inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103. Het aandeel van Wallonië in de sanctionering van dergelijke inbreuken bedraagt immers minder dan 10 % t.o.v. het totaal aantal opgelegde geldboetes voor dergelijke inbreuken.

Uit de evolutie van de cijfers over de jaren 2016-2019 lijken de cijfers evenwel nog steeds in stijgende lijn te gaan.

B. OPDELING VAN HET AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES NAARGELANG HET BEVOLKINGSAANTAL VAN DE GEMEENTEN²⁷

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken meerderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	4.103	3.003	3.747	2.871
50.000-99.000 inwoners (4 gemeenten)	2.315	2.427	2.754	3.617
30.000-49.999 inwoners (7 gemeenten)	4.948	4.234	4.763	5.325
20.000-29.999 inwoners (16 gemeenten)	773	834	973	1.210
10.000-19.999 inwoners (44 gemeenten)	1.360	1.535	1.812	1.760
1-9.999 inwoners (55 gemeenten)	778	769	896	830

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken minderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	0	0	1	2
50.000-99.000 inwoners (4 gemeenten)	4	7	9	5
30.000-49.999 inwoners (7 gemeenten)	1	2	5	0
20.000-29.999 inwoners (16 gemeenten)	5	1	0	3
10.000-19.999 inwoners (44 gemeenten)	8	0	4	0
1-9.999 inwoners (55 gemeenten)	2	10	0	0

²⁷ Voor de vaststelling van het aantal gemeenten dat tussen haken vermeld wordt, werden enkel de gemeenten in aanmerking genomen die effectief cijfergegevens hebben overgemaakt.

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁸ meerderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	453	583	520	485
50.000-99.000 inwoners (4 gemeenten)	220	345	313	202
30.000-49.999 inwoners (7 gemeenten)	421	444	314	371
20.000-29.999 inwoners (16 gemeenten)	146	281	303	256
10.000-19.999 inwoners (44 gemeenten)	389	456	510	459
1-9.999 inwoners (55 gemeenten)	171	167	131	172

- *Cijfergegevens m.b.t. gemengde inbreuken²⁹ minderjarigen*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	0	0	0	0
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	0	0	0	0
30.000-49.999 inwoners (7 gemeenten)	0	0	0	0
20.000-29.999 inwoners (16 gemeenten)	0	0	0	0
10.000-19.999 inwoners (44 gemeenten)	1	7	0	0
1-9.999 inwoners (55 gemeenten)	3	1	1	5

²⁸ Aangezien het hier gaat om een beperkt aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

²⁹ Aangezien het hier gaat om een beperkt aantal geldboetes en om de anonimiteit van de gemeenten die cijfers hebben ingediend, te garanderen, wordt geen onderscheid gemaakt tussen lichte en zware gemengde inbreuken

- *Cijfergegevens m.b.t. inbreuken stilstaan en parkeren en inbreuken C3/F103*

Bevolkingsaantal	2016	2017	2018	2019
+ 100.000 inwoners (3 gemeenten)	5.877	21.966	32.794	38.981
50.000-99.000 inwoners (6 gemeenten)	4.421	6.698	9.805	8.052
30.000-49.999 inwoners (7 gemeenten)	7.643	7.233	10.757	12.090
20.000-29.999 inwoners (16 gemeenten)	7.308	8.054	10.126	13.172
10.000-19.999 inwoners (44 gemeenten)	5.102	6.199	7.679	8.188
1-9.999 inwoners (55 gemeenten)	1.518	1.539	2.627	5.067

III.2. CIJFERGEGEVENS MET BETREKKING TOT DE ALTERNATIEVE MAATREGELEN (GEMEENSCHAPSDIENST EN BEMIDDELING)

27. Na het overzicht van de opgelegde geldboetes - opgesplitst per categorie - wordt thans nader ingegaan op de **alternatieve maatregelen**. De GAS-wet voorziet immers in artikel 4, § 2 dat de gemeenteraad in zijn reglementen of verordeningen kan voorzien in een gemeenschapsdienst of bemiddeling als alternatieve maatregel. Tevens wordt bepaald dat er geen geldboete meer kan opgelegd worden na een geslaagde bemiddeling of uitgevoerde gemeenschapsdienst.

Het aantal respondenten dat effectief geantwoord heeft op deze vragen is echter zeer beperkt. De antwoorden die hieronder weergegeven worden zijn dan ook geenszins representatief maar kunnen enkel dienen als informatie.

Wat de **gemeenschapsdienst** betreft, dient nog opgemerkt dat meerdere gemeenten hebben aangegeven dat gemeenschapsdienst als alternatieve maatregel weliswaar is voorzien in het gemeentelijk reglement maar dat dit in de praktijk niet toegepast wordt.

Met betrekking tot de **bemiddeling** als alternatieve maatregel, wordt nogmaals opgemerkt dat dit luik van de GAS-wet wordt opgevolgd door de POD Maatschappelijke Integratie. Voor een algemener en meer volledig overzicht m.b.t. bemiddeling wordt dan ook verwezen naar het verslag dat door deze dienst opgesteld wordt.

Hieronder zal een overzicht gegeven worden van het globale aantal alternatieve maatregelen (dus gemeenschapsdienst en bemiddeling samen).

Het is niet mogelijk om in dit verslag aparte cijfers voor gemeenschapsdienst en bemiddeling op te nemen. De ingediende cijfergegevens laten immers niet toe een correcte en waarheidsgetrouwe weergave aan te bieden van de afzonderlijke cijfers voor gemeenschapsdienst en bemiddeling. Bepaalde gemeenten waren immers niet in staat om de cijfers voor de alternatieve maatregelen uit te splitsten over gemeenschapsdienst en bemiddeling. In een ander geval kon geen opsplitsing gemaakt worden naargelang de categorie van inbreuk, dan wel naargelang het type overtreder (meerderjarige/minderjarige).

- *Cijfergegevens m.b.t. administratieve inbreuken*

Alternatieve maatregelen	Meerderjarigen	Minderjarigen
2016	2.169	345
2017	2.255	373
2018	2.803	476
2019	2.583	469
TOTAAL	9.810	1.663

- *Cijfergegevens m.b.t. lichte gemeente inbreuken*

Alternatieve maatregelen	Meerderjarigen	Minderjarigen
2016	619	17
2017	747	27
2018	826	63
2019	830	25
TOTAAL	3.022	132

- *Cijfergegevens m.b.t. zware gemengde inbreuken*

Alternatieve maatregelen	Meerderjarigen	Minderjarigen
2016	189	5
2017	187	20
2018	176	31
2019	203	24
TOTAAL	755	80

III.3. CIJFERGEGEVENS NOPENS DE INHOUDELIJKE TOEPASSING VAN DE GAS-WET

In de vragenlijst die aan de gemeenten werd toegestuurd, werd tevens een aantal vragen gesteld nopens de inhoudelijke toepassing van de GAS-wet. De antwoorden op deze vragen komen hieronder aan bod en schetsen eveneens een beeld van de toepassing van de GAS-wet door de Belgische gemeenten.

III.3.1. GAS-WET EN MINDERJARIGEN

28. Uit de hoger geschetste cijfers is reeds gebleken dat de GAS-wet slechts een geringe toepassing kent t.a.v. minderjarigen; het aantal effectief aan minderjarigen opgelegde GAS-boetes is immers zeer beperkt.

In de vragenlijst die aan de gemeenten werd toegestuurd, werden hierover nog een aantal extra vragen gesteld. Er werd daarbij gepeild naar de mate waarin de gemeenten de toepassing van de GAS-wet t.a.v. minderjarigen hebben voorzien in hun reglementen en verordeningen enerzijds en de mate waarin er dan ook effectief geldboetes door de gemeenten aan minderjarigen werden opgelegd anderzijds. Daarbij aansluitend werd nog de vraag gesteld of in voorkomend geval ook toepassing gemaakt wordt van de procedure van ouderlijke betrokkenheid.

Uit de antwoorden blijkt dat **88,7 % van de Belgische gemeenten** van de mogelijkheid gebruik hebben gemaakt om **in hun reglementen en verordeningen te voorzien dat GAS-boetes kunnen opgelegd worden aan minderjarigen**. Slechts 11,3 % van de Belgische gemeenten hebben deze mogelijkheid niet voorzien in hun gemeentelijke regelgeving.

Zoals hoger reeds bleek uit de cijfers m.b.t. opgelegde geldboetes aan minderjarigen, laat de effectieve toepassing van GAS-boetes t.a.v. minderjarigen in de praktijk evenwel een ander beeld zien. **Slechts 37,1 % van de gemeenten antwoordde immers reeds effectief GAS-boetes te hebben opgelegd aan minderjarigen**. Dit betekent dat 62,9 % van de Belgische gemeenten nog geen GAS-boetes aan minderjarigen oplegde ook al hebben de gemeenten deze mogelijkheid wel ingeschreven in hun reglementen of verordeningen.

Leeftijdsgrens

29. Net zoals dit ook bleek uit het GAS-verslag van 2015, heeft de overgrote meerderheid, meer bepaald **78,7 % van de Belgische steden en gemeenten, de leeftijdsgrens van 16 jaar behouden** voor de minderjarigen aan wie een GAS-boete kan worden opgelegd. Slechts **21,3 % opteerden voor de leeftijdsgrens van 14 jaar**.

De GAS-wet heeft de theoretische leeftijdsgrens weliswaar verlaagd naar 14 jaar maar in de praktijk zijn er dus heel weinig gemeenten die van deze mogelijkheid gebruik hebben gemaakt. In 2015 werd dit nog toegeschreven aan het feit dat deze wetsbepaling toendertijd het voorwerp uitmaakte van een beroep tot nietigverklaring bij het Grondwettelijk Hof waardoor de gemeenten mogelijks een afwachtende houding innamen. Nu het Grondwettelijk Hof zich met haar arresten 44/2015 en 45/2015 positief heeft uitgesproken over de grondwetsconformiteit van deze bepaling, kan alleen maar vastgesteld worden dat dit de gemeenten er niet toe heeft aangezet om de leeftijdsgrens in hun reglementen en verordeningen aan te passen of te verlagen.

Het is interessant om ook de **regionale spreiding van de toepassing van de GAS-wetgeving voor minderjarigen** onder de loep te nemen en na te gaan voor welke leeftijdsgrens de gemeenten per regio hebben geopteerd.

Uit de cijfers blijkt dat in **Vlaanderen en Brussel ca. 80 % van de gemeenten de leeftijdsgrens van 16 jaar** in hun gemeentelijke regelgeving hebben opgenomen. In **Wallonië daarentegen** is de keuze voor de **leeftijdsgrens quasi gelijk verdeeld** tussen gemeenten die opteerden voor 16 jaar en gemeenten die de leeftijd van 14 jaar verkozen.

	GAS-boetes vanaf 16 jaar	GAS-boetes vanaf 14 jaar
Brussel	77,7 %	22,3 %
Vlaanderen	89,8 %	10,2 %
Wallonië	51,8 %	48,2 %

Ouderlijke betrokkenheid

30. Vervolgens werd aan de gemeenten de vraag gesteld of bij de procedures lastens minderjarigen toepassing wordt gemaakt van de **procedure ouderlijke betrokkenheid**. Dit is een nieuwe procedure die in de GAS-wet werd ingevoerd en die voorafgaat aan het verplichte aanbod tot bemiddeling.

Iets minder dan de helft of 41,6 % van de Belgische gemeenten beantwoordde deze vraag positief en stelt dus toepassing te maken van deze procedure. Onmiddellijk nuanceerden vele ja-stemmers echter hun antwoord door te stellen dat deze procedure weliswaar voorzien is het gemeentereglement maar dat deze in de **praktijk niet** wordt toegepast.

Een andere gemeente die deze vraag ontkennend had beantwoord, nuanceerde haar antwoord dan weer in die zin dat de procedure van ouderlijke betrokkenheid weliswaar niet strikt wordt toegepast zoals voorzien in de wet, met name als een procedure die voorafgaat aan de eigenlijke administratieve procedure. In deze gemeente worden de ouders van de minderjarige echter wel betrokken bij het verhoor tijdens de administratieve procedure. De betrokkenheid van de ouders op dat ogenblik wordt positief onthaald binnen deze gemeente aangezien 90 % van de ouders bereid lijkt te zijn zich hiervoor te verplaatsen.

III.3.2. TOP 5 VAN DE MEEST VASTGESTELDE INBREUKEN

31. Aan de gemeenten werd gevraagd aan te geven welke de **meest vastgestelde inbreuken** zijn waarvoor GAS-boetes worden opgelegd.

De vraag werd daarbij opgesplitst in twee onderdelen, waarbij een onderscheid werd gemaakt tussen enerzijds de overlastinbreuken en anderzijds de verkeersgerelateerde inbreuken.

Onder **overlastinbreuken** worden verstaan alle inbreuken behalve de inbreuken bedoeld in artikel 3, 3° van de GAS-wet (= inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F 103). De **verkeersgerelateerde inbreuken** zijn de inbreuken bedoeld in artikel 3, 3° GAS-wet (= de inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103)

III.3.2.1. TOP 5 VAN DE MEEST VASTGESTELDE OVERLASTINBREUKEN

32. De gemeenten die geantwoord hebben op deze vraag duiden de volgende inbreuken aan als meest voorkomend (in volgorde van meest naar minder voorkomend):

1. Afvalgerelateerde inbreuken

Deze inbreuken staan met stip bovenaan de lijst en omvatten veel verschillende inbreuken, zoals de niet-eerbiediging van de modaliteiten van afvalophaling, sluikestorten, zwerfvuil, afvalverbranding, achtergelaten sigarettenpeuken enz.

2. Lawaaihinder

Onder deze inbreuken wordt zowel de lawaaihinder 's nachts als overdag begrepen, als ook geluidshinder van dieren, boomcars enz.

3. Diergerelateerde inbreuken

Hier gaat het om loslopende / rondzwervende dieren, verloren gelopen dieren, honden zonder leiband enz.

4. Inbreuken op netheid

Onder deze inbreuken kan verstaan worden : gebrekkig onderhoud van voetpad, tuin, perceel enz.

5. Beschadiging van roerende en onroerende goederen

Onder deze inbreuk zijn ook begrepen vandalisme, tags, graffiti enz.

Werden nog aangeduid als meermaals vastgestelde inbreuken zonder dat deze de top 5 haalden (in willekeurige volgorde aangehaald):

- het verbruik van alcohol op de openbare weg,
- wildplassen,
- niet in het bezit zijn van een vergunning (inclusief bezetting openbaar domein zonder vergunning/toelating),
- (winkel)diefstal,
- gebrek aan respect voor / beledigingen aan / niet respecteren van bevelen van politieagenten,
- het hinderen van hulpdiensten,
- de gedepenaliseerde parkeerinbreuken (o.a. blauwe zone),
- het wildplakken, aanplakborden,
- slagen en verwondingen,
- het niet respecteren van sluitingsuren (van drankgelegenheden).

REGIONALE SPREIDING

33. Aangezien de regionale regelgeving in Vlaanderen, Wallonië en Brussel verschillend is, ziet de top 5 van meest vastgestelde inbreuken er ook anders uit voor Brussel, Vlaanderen en Wallonië.

Hierna zal dan ook een beeld geschetst worden van de top 5 van meest vastgestelde inbreuken per regio.

TOP 5 MEEST VASTGESTELDE INBREUKEN IN BRUSSEL

(in volgorde van meest naar minder voorkomend)

1. Afvalgerelateerde inbreuken
2. Gebrek aan respect voor / beledigingen aan / niet respecteren van bevelen van politieagenten, het hinderen van hulpdiensten
3. Inbreuk op netheid
4. Bezetting openbaar domein zonder vergunning/toelating
5. (Winkel)diefstal en wildplassen (beide ex aequo)

TOP 5 MEEST VASTGESTELDE INBREUKEN IN VLAANDEREN

(in volgorde van meest naar minder voorkomend)

1. Afvalgerelateerde inbreuken
2. Lawaaihinder
3. Diergerelateerde inbreuken
4. Wildplassen
5. Beschadiging van roerende en onroerende goederen

TOP 5 MEEST VASTGESTELDE INBREUKEN IN WALLONIE³⁰

(in volgorde van meest naar minder voorkomend)

1. Afvalgerelateerde inbreuken
2. Lawaaihinder
3. Inbreuken op netheid
4. Verbruik van alcohol (openbare weg)
5. Beschadiging van roerende en onroerende goederen

³⁰ Zeer veel voorkomende inbreuk in één provincie was ook het niet eerbiedigen van de sluitingsuren van drankgelegenheden

III.3.2.2. TOP 5 VAN DE MEEST VASTGESTELDE VERKEERSGERELATEERDE INBREUKEN

34. De verkeersgerelateerde inbreuken waarvoor een GAS-boete kan worden opgelegd, worden opgesomd in het KB stilstaan en parkeren.

De gemeenten die geantwoord hebben op deze vraag duiden de volgende inbreuken aan als meest voorkomend (in volgorde van meest naar minder voorkomend):

1. Artikel 2, § 2, b en § 1, i van het KB stilstaan en parkeren (artikel 24, lid 1 Wegcode, zonder verdere opdeling)

O.a. stilstaan en parkeren op (bepaalde afstand van) trottoirs, fietspaden, oversteekplaatsen voor voetgangers, in de nabijheid van kruispunten, op minder dan de toegelaten afstand voor verkeerslichten op / buiten de kruispunten enz.

2. Artikel 2, § 1, n van het KB stilstaan en parkeren (artikel 70.2.1 Wegcode)

Het niet respecteren van de verkeersborden E1, E3, E5, E7 en type E9 betreffende het stilstaan en parkeren.

3. Artikel 2, § 1, j van het KB stilstaan en parkeren (artikel 25.1 Wegcode, zonder verdere opdeling)

O.a. parkeren op minder dan de toegelaten afstand van een geparkeerd of stilstaand voertuig of van een autobus/trolleybus of tramhalte, voor de inrij van eigendommen, waar het de toegang tot buiten de rijbaan aangelegde parkeerplaatsen hindert, parkeren langs de gele onderbroken streep, enz.

4. Artikel 2, § 2, d (artikel 25.1, 14° Wegcode) en § 1, m van het KB stilstaan en parkeren (artikel 27bis Wegcode)

Parkeren op voor gehandicapten voorbehouden parkeerplaatsen zonder in het bezit te zijn van dergelijke kaart of deze kaart te hebben aangebracht.

5. Artikel 2, § 1, d van het KB stilstaan en parkeren (artikel 23.1, 1° Wegcode)

Het niet naleven van de verplichting om stil te staan of te parkeren rechts t.o.v. de rijrichting (met uitzondering van een rijbaan met eenrichtingsverkeer).

Werden nog aangeduid als (veel)voorkomend doch zonder dat zij de top 5 haalden (in willekeurige volgorde aangehaald):

- § 1, s en t samen aangeduid (artikel 68 Wegcode; niet in acht nemen van de verkeersborden C3 en F103)
- § 1, c (artikel 22sexies, 2 Wegcode; parkeren in voetgangerszones)
- § 1, p (artikel 77.4 Wegcode; stilstaan of parkeren op markeringen van verkeersleiders)
- § 1, a (artikel 22bis, 4°, a) Wegcode; parkeren binnen woonerven op niet toegelaten plaatsen)
- § 1, q (artikel 77.5 Wegcode; stilstaan of parkeren op witte markeringen)
- § 1, f (artikel 23.2, lid 1, 1° tot 3°; o.a. het niet plaatsen van voertuigen evenwijdig met de rand van de rijbaan en in één enkele file enz.)
- § 1, k (artikel 27.1.3 Wegcode; onjuiste aanduidingen op parkeerschijf)
- § 1, l (artikel 27.5.1, 27.5.2. en 27.5.3 Wegcode; het niet respecteren van maximale duurtijd voor parkeren voor bepaalde voertuigen)
- § 1, b (artikel 22ter.1, 3° Wegcode; stilstaan en parkeren op verhoogde inrichtingen)
- § 2, c (artikel 25.1, 4°, 6° en 7° Wegcode; parkeren zonder een vrije doorgang van min. 3 meter te laten).

III.3.3. DE VASTSTELLERS EN SANCTIONERENDE AMBTENAREN

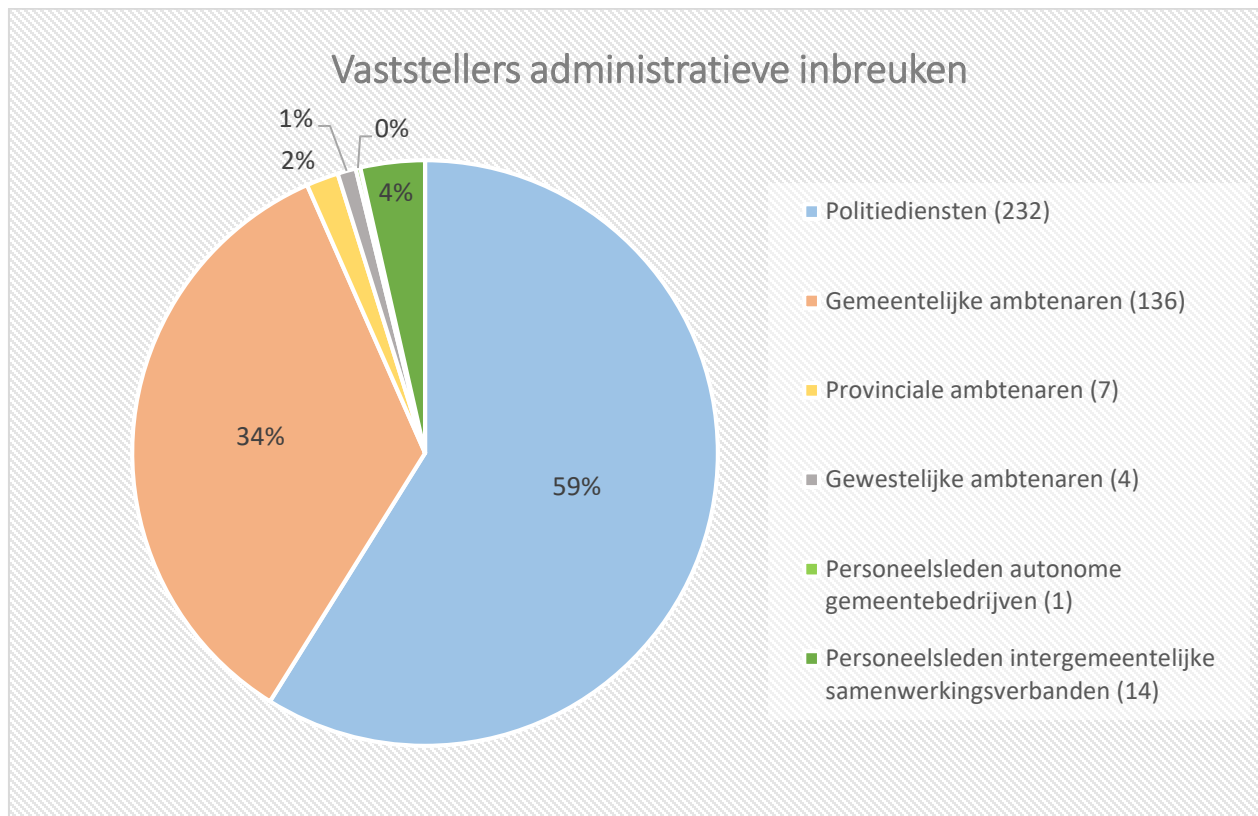
In een volgende vraag werd gepeild naar de personen op wie beroep gedaan wordt voor de vaststelling van de administratieve inbreuken enerzijds en de inbreuken stilstaan en parkeren anderzijds. Vervolgens werd ook nadere informatie gevraagd met betrekking tot de personen die optreden als sanctionerende ambtenaren.

III.3.3.1. VASTSTELLERS VAN ADMINISTRATIEVE INBREUKEN

35. In het merendeel van de gevallen blijken de **politiediensten** aangesteld te zijn als vaststeller van administratieve inbreuken. **Gemeentelijke ambtenaren** volgen op de tweede plaats.

Net zoals in 2015 blijft het aantal provinciale en gewestelijke vaststellers verwaarloosbaar, wat zeker geldt voor de personeelsleden van autonome gemeentebedrijven.

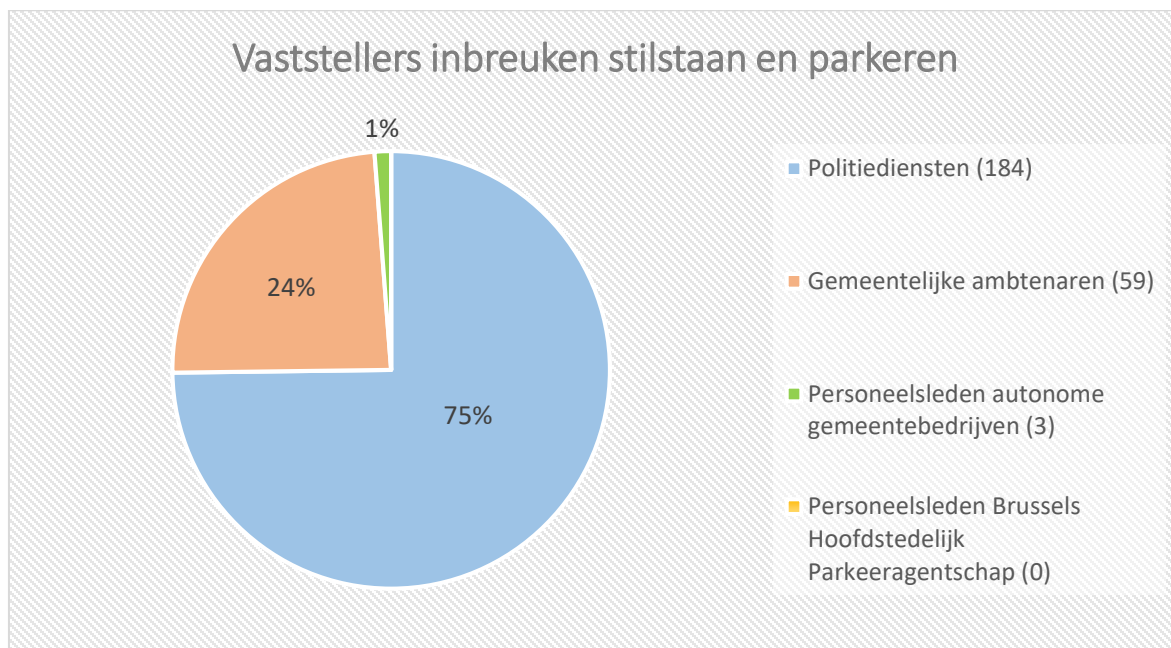
In vergelijking met de resultaten van het GAS-verslag van 2015 is een lichte stijging merkbaar van het aantal personeelsleden van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden dat ingezet wordt als vaststeller.

Opvallend is wel dat de politiediensten altijd aangeduid worden als vaststellers, zelfs als de gemeente beroep doet op de andere categorieën van vaststellers (met uitzondering van één gemeente).

III.3.3.2. VASTSTELLERS VAN INBREUKEN STILSTAAN EN PARKEREN

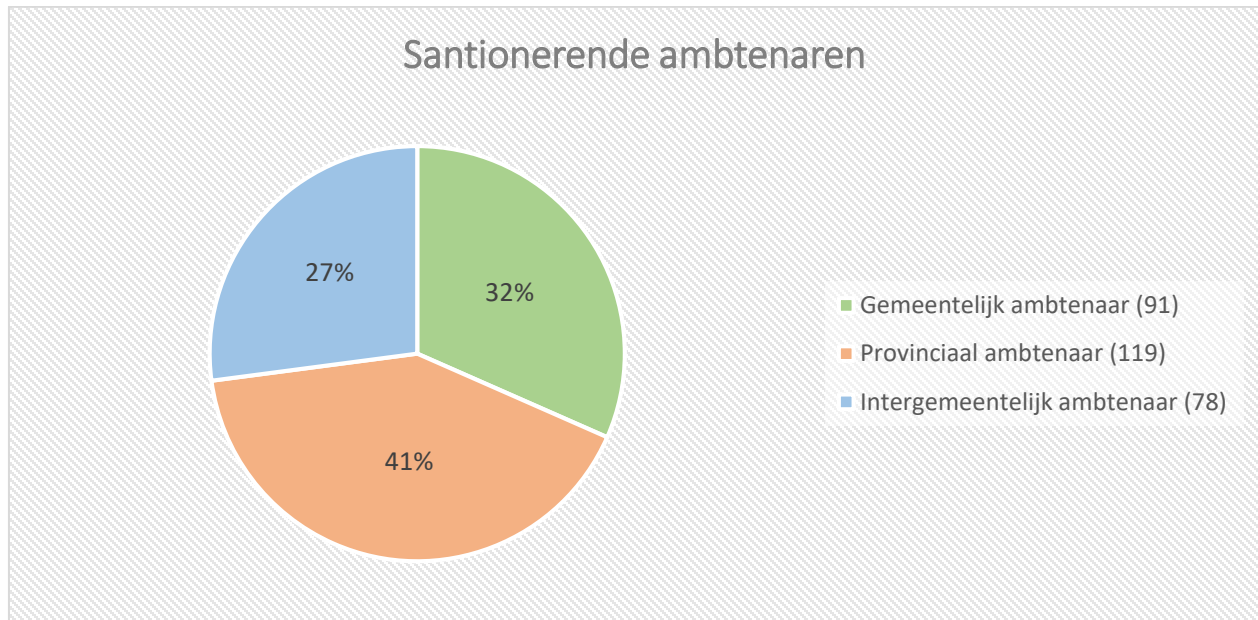
36. Ook voor de vaststelling van de inbreuken stilstaan en parkeren zijn het vooral de **politiediensten** die optreden als vaststeller, op ruime afstand gevolgd door de **gemeentelijke ambtenaren**. Het aantal personeelsleden van autonome gemeentebedrijven is verwaarloosbaar. Uit de cijfers blijkt ook dat er – net zoals in 2015 – geen personeelsleden van het Brussel Hoofdstedelijk Parkeeragentschap worden ingezet als vaststeller.

Opvallend is ook hier dat de politiediensten altijd aangeduid worden als vaststellers, zelfs als de gemeente beroep doet op de andere categorieën van vaststellers (met uitzondering van één gemeente).

III.3.3.3. DE SANCTIONERENDE AMBTENAREN

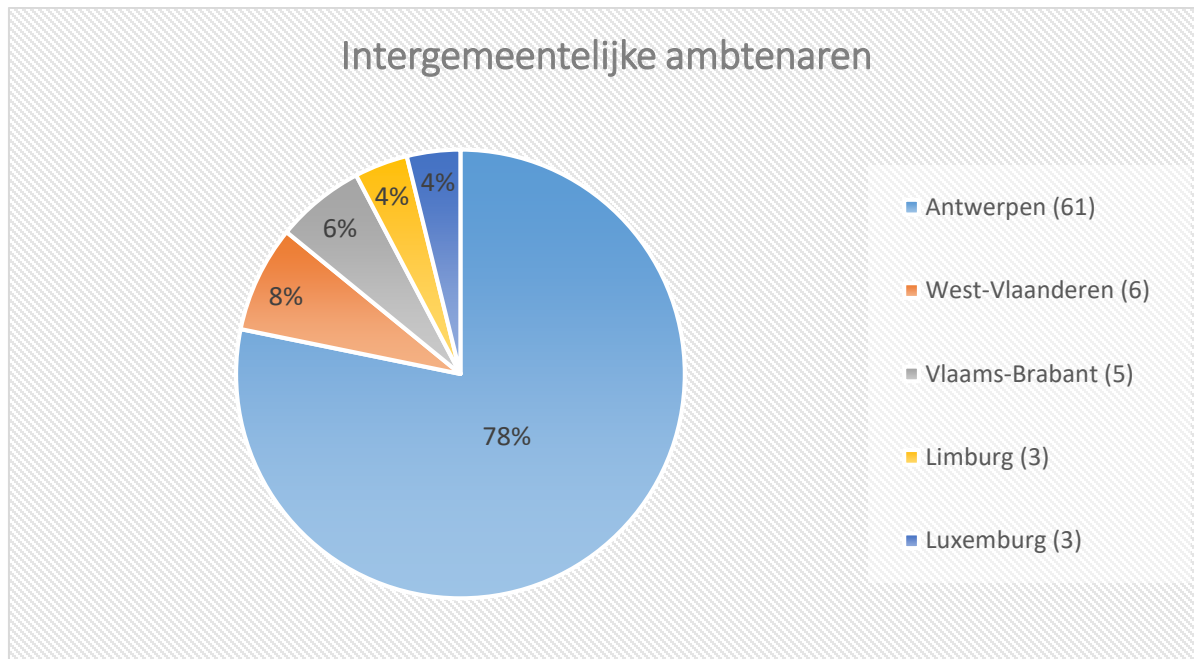
37. Hier werd gevraagd aan de gemeenten op welke ambtenaren of personeelsleden beroep gedaan wordt om GAS-boetes op te leggen.

In **Brussel** is het antwoord éénduidig en kent men enkel de **gemeentelijk sanctionerend ambtenaar**.

In **Vlaanderen en Wallonië** kan tevens beroep gedaan worden op een **provinciaal sanctionerend ambtenaar**. Dit is het geval voor alle Waalse provincies zodat de gemeenten die dit wensen, beroep kunnen doen op provinciale tussenkomst. In Vlaanderen is de functie van provinciaal sanctionerend ambtenaar nog niet in alle provincies ingeburgerd maar is dit enkel het geval voor de provincies Vlaams-Brabant, Oost-Vlaanderen en recent ook voor Limburg.

De aanstelling van een **personeelslid van een intergemeentelijk samenwerkingsverband** als sanctionerend ambtenaar komt ook frequent voor in Vlaanderen, vooral dan in de provincie Antwerpen. Deze vorm van intergemeentelijke samenwerking voor het opleggen van GAS-boetes komt quasi niet voor in Wallonië.

III.3.4. BEDRAG VAN DE OPGELEGDE GELDBOETES – BEROEPEN – GEDWONGEN UITVOERING – ONMIDDELLIJKE BETALING

BEDRAG VAN DE OPGELEGDE GELDBOETES

38. Aan de gemeenten werd gevraagd welk bedrag gemiddeld wordt opgelegd als geldboete. De gemeenten beschikten daarbij over drie mogelijkheden en konden aangeven in welke mate dit bedrag zich procentueel situeert tussen 1 en 70 euro, tussen 71 en 150 euro, dan wel meer dan 150 euro bedraagt. De maximumgrens in de laagste categorie van geldboetes werd vastgelegd op 70 euro aangezien bij boetes hoger dan dit bedrag kan gevraagd worden om te worden gehoord (althans bij meerderjarigen; minderjarigen kunnen altijd vragen om te worden gehoord).

Deze vraag heeft enkel betrekking op de gevallen waarin de sanctionerend ambtenaar vrij het bedrag van de geldboete kan bepalen. Deze vraag is dus niet van toepassing op de inbreuken stilstaan en parkeren.

Uit de antwoorden kan afgeleid worden dat de bedragen van de opgelegde geldboetes zich **gelijkelijk situeren tussen 0 en 70 euro enerzijds en 71 en 150 euro anderzijds**. Boetes hoger dan 150 euro komen minder talrijk voor.

Bedragen opgelegde geldboetes	Percentage
1-70 euro	38,9 %
71-150 euro	46,1 %
Meer dan 150 euro	13,3 %

(De procentuele weergave is niet gelijk aan 100 % in totaal aangezien de cijfers van de gemeenten ook niet altijd correct waren verdeeld over 100 %.)

BEROEPEN

39. De gemeenten werden eveneens bevraagd nopens het aantal beroepsdossiers in verhouding tot het totaal aantal opgelegde geldboetes. Ook voor deze vraag werd een onderscheid gemaakt werd tussen enerzijds de overlastinbreuken (alle inbreuken behalve de inbreuken stilstaan en parkeren) en anderzijds de verkeersgerelateerde inbreuken (inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103).

Uit de antwoorden blijkt dat **het percentage beroepsdossiers** voor beide categorieën van inbreuken **zeer laag** is; voor de overlastinbreuken gaat het om een percentage van 0,2 % terwijl dit bij de verkeersgerelateerde inbreuken nog lager is.

GEDWONGEN UITVOERING

40. In een daaropvolgende vraag werd gepeild naar de gevallen waarin opgelegde GAS-boetes niet vrijwillig werden betaald maar er beroep diende te worden gedaan op een gerechtsdeurwaarder met het oog op een gedwongen tenuitvoerlegging.

Om een zo representatief mogelijk antwoord te bekomen, werd de vraag in twee delen opgesplitst, met name werd eerst gevraagd naar het aantal dossiers waarbij tot gedwongen uitvoering diende te worden overgegaan om vervolgens ook te vragen naar het totaal aantal dossiers.

Ook voor deze vraag werd een onderscheid gemaakt tussen de overlastinbreuken enerzijds en de verkeersgerelateerde inbreuken anderzijds.

Voor de **overlastinbreuken** kan geconcludeerd worden dat **in ca. 20 % van de gevallen** diende overgegaan te worden tot gedwongen uitvoering. Voor de **verkeersgerelateerde inbreuken** was dit cijfer lager, namelijk **ca 12 %**.

Deze cijfers dienen echter met de nodige omzichtigheid te worden benaderd gelet op het beperkt aantal gemeenten dat deze vraag beantwoord heeft. Deze cijfers gelden dan ook enkel als richtlijn en op basis van de evolutie van dit cijfer op langere termijn zal een meer representatief beeld kunnen geschetst worden.

ONMIDDELLIJKE BETALING

41. Aan de gemeenten werd ook de vraag gesteld of zij toepassing maken van de procedure van onmiddellijke betaling zoals voorzien in de GAS-wet.

Uit de antwoorden blijkt evenwel dat slechts in zeer beperkte mate toepassing wordt gemaakt van deze mogelijkheid.

Slechts **7,5 % van de respondenten** gaven immers aan **hierop beroep** te doen terwijl 92,5 % van de antwoordende gemeenten een negatief antwoord gaven.

III.3.5. GEMEENSCHAPSDIENST

42. In de vragenlijst werden ook een aantal vragen opgenomen met betrekking tot de gemeenschapsdienst. Al de vragen die in de vragenlijst aan bod kwamen en die hierop betrekking hebben, zullen onder dit punt behandeld worden.

Hierbij dient opnieuw opgemerkt te worden dat slechts een beperkt aantal gemeenten deze vragen heeft beantwoord. De antwoorden dienen dan ook met de nodige omzichtigheid te worden benaderd en zijn geenszins representatief doch gelden enkel ten informatieven titel.

Uit het aantal gemeenten dat deze vraag heeft beantwoord, kan afgeleid worden dat in België actueel **62,4 % van de gemeenten deze alternatieve maatregel in hun gemeentelijke reglementen hebben ingeschreven**. 37,6 % van de Belgische steden en gemeenten gaven daarentegen aan dit tot op heden nog niet te hebben gedaan.

Vele gemeenten die de vraag positief beantwoord hebben, gaven evenwel ook aan dat zij **nog niet effectief hebben gebruik gemaakt van deze alternatieve maatregel**, ook al staat deze uitdrukkelijk in het gemeentelijk reglement opgenomen.

Duurtijd gemeenschapsdienst

In het **merendeel** van de gevallen situeert de gemiddelde duurtijd van de gemeenschapsdienst zich **tussen 0 en 10 uur**. Een gemeenschapsdienst met een duurtijd van meer dan 20 uur is zeer uitzonderlijk.

Gemiddelde duurtijd gemeenschapsdienst	Aantal gemeenten dat geantwoord heeft
0-10 uur	28
11-20 uur	6
21-30 uur	2
30 uur	2

Aard van de gemeenschapsdienst

Quasi alle gemeenten opteren daarbij unaniem voor de “**onbetaalde prestatie**” als gemeenschapsdienst. Slechts één gemeente gaf aan een opleiding aan te bieden in het kader van deze alternatieve maatregel.

De inbreuken waarvoor een gemeenschapsdienst wordt voorgesteld

De gemeenten werden ook gevraagd naar de inbreuken waarvoor een gemeenschapsdienst werd voorgesteld: net zoals in 2015 blijkt uit de analyse van de antwoorden dat ook nu nog steeds in het merendeel van de gevallen een gemeenschapsdienst wordt voorgesteld voor de afvalgerelateerde inbreuken, gevolgd door de inbreuken “wildplassen”, “inbreuken op de netheid” en “beschadigingen”. Al dient ook hier opgemerkt te worden dat deze cijfers met zeer veel omzichtigheid dienen benaderd te worden aangezien zeer weinig gemeenten deze vragen hebben beantwoord en de antwoorden dan ook niet of weinig representatief zijn.

III.3.6. DE ANDERE GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIEVE SANCTIES EN HET PLAATSVERBOD

43. In de daaropvolgende vragen werd gepeild naar de mate waarin de gemeenten de andere types van gemeentelijke administratieve sancties (zoals de schorsing, de intrekking en de sluiting) hebben opgenomen in hun gemeentelijk reglement en dit al hebben toegepast, met opdeling volgens het type van gemeentelijke administratieve sanctie. Vervolgens werd gevraagd of de gemeente ook al toepassing maakte van het plaatsverbod als maatregel en hoeveel keer deze maatregel desgevallend al werd opgelegd.

Zijn de andere administratieve sancties opgenomen in de gemeentelijke reglementering en worden ze ook effectief toegepast?

82,7 % van de gemeenten antwoordde bevestigend op de vraag of ook de andere types van gemeentelijke administratieve sancties zijn opgenomen in de gemeentelijke reglementering. Slechts 17,3 % van de respondenten antwoordde dat dit (nog) niet het geval is.

Op de vraag of effectief al zulke sancties werden opgelegd, was het antwoord evenwel andersluidend. **Niet minder dan 80,1 % van de antwoordende gemeenten blijkt immers in de bevraagde periode niet te zijn overgegaan tot het opleggen van dergelijke sancties.**

Andere sancties voorzien?	Percentage
Ja	82,7 %
Neen	17,3 %

Andere sancties opgelegd?	Percentage
Ja	19,9 %
Neen	80,1 %

44. Gevraagd naar welk type van administratieve sanctie het meest werd opgelegd, komt de **sluiting** als eerste uit de bus, op afstand gevolgd door zowel intrekking als schorsing.

Per sanctie volgt hierna een overzicht van het aantal beslissingen per referentiejaar. Er dient wel rekening te worden gehouden met het feit dat deze informatie slechts afkomstig is van een beperkt aantal gemeenten zodat deze informatie niet kan geacht worden volledig te zijn.

SLUITING	Opgelegde sancties
2016	73 ³¹
2017	109 ³²
2018	66 ³³
2019	80 ³⁴

SCHORSING	Opgelegde sancties
2016	4 ³⁵
2017	7 ³⁶
2018	8 ³⁷
2019	9 ³⁸

INTREKKING	Opgelegde sancties
2016	2 ³⁹
2017	1 ⁴⁰
2018	6 ⁴¹
2019	0

Het plaatsverbod als maatregel

45. De GAS-wet heeft ook een artikel 134sexies NGW ingevoerd dat gemeenten toelaat om, mits naleving van strikte voorwaarden, een plaatsverbod als maatregel op te leggen.

In de vragenlijst werd ook gepeild naar de mate waarin de gemeente in de referentieperiode toepassing heeft gemaakt van deze maatregel.

³¹ Opgelegd door 7 gemeenten

³² Opgelegd door 11 gemeenten

³³ Opgelegd door 10 gemeenten

³⁴ Opgelegd door 11 gemeenten

³⁵ Opgelegd door 3 gemeenten

³⁶ Opgelegd door 2 gemeenten

³⁷ Opgelegd door 3 gemeenten

³⁸ Opgelegd door 3 gemeenten

³⁹ Opgelegd door 2 gemeenten

⁴⁰ Opgelegd door 1 gemeenten

⁴¹ Opgelegd door 1 gemeenten

Uit de analyse van de antwoorden blijkt evenwel dat in de praktijk weinig toepassing gemaakt wordt van deze maatregel. Immers **slechts 14,8 % van de respondenten liet weten reeds toepassing te hebben gemaakt van deze maatregel**. De overgrote meerderheid of 85,2 % verklaarden er geen toepassing van te maken.

Hieronder volgt nog een overzicht van het aantal plaatsverboden dat werd opgelegd in de referentie jaren. In de voetnoot wordt daarbij aangegeven door hoeveel gemeenten deze plaatsverboden werden opgelegd.

PLAATSVERBODEN	Aantal
2016	94 ⁴²
2017	61 ⁴³
2018	107 ⁴⁴
2019	88 ⁴⁵

⁴² Opgelegd door 9 gemeenten

⁴³ Opgelegd door 9 gemeenten

⁴⁴ Opgelegd door 13 gemeenten

⁴⁵ Opgelegd door 16 gemeenten

IV. OVERZICHT VAN DE PROCEDURELE MOEILIKHEDEN DIE ZICH STELLEN BIJ DE TOEPASSING VAN DE GAS-WET

46. Het tweede luik van het verslag dat bij het Parlement moet uitgebracht worden, dient een overzicht te bevatten van de procedurele moeilijkheden die zich stellen bij de toepassing van de GAS-wet.

Zoals uiteengezet in punt II.2 heeft de GAS-wet reeds het voorwerp uitgemaakt van een beroep tot nietigverklaring bij het Grondwettelijk Hof waarbij het Hof uiteindelijk tot grondwetsconformiteit heeft besloten.

Tevens werden reeds enkele prejudiciële vragen gesteld aan het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de toepassing van de GAS-wet. Ook hiervoor wordt verwezen naar punt II.2.

Onafgezien hiervan blijven er zich nog steeds een aantal procedurele moeilijkheden stellen. Teneinde een volledig overzicht te verkrijgen van deze moeilijkheden, werd een bevraging uitgevoerd bij de diverse bij de toepassing van het GAS-gebeuren betrokken actoren, meer bepaald:

- De Unie van steden en gemeenten van Wallonië (hierna UVCW)
- De Vlaamse Vereniging van steden en gemeenten (hierna VVSG)
- BRULOCALIS
- De Vereniging van Waalse provincies (hierna APW)
- De provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN
- De provinciale sanctionerende ambtenaren van VLAAMS-BRABANT
- De provinciale sanctionerende ambtenaar van LIMBURG
- De Duitstalige Jeugdraad
- De Ambrassade vzw
- De Vlaamse Jeugdraad
- De Waalse Jeugdraad
- De Raad van Burgemeesters
- De Vaste commissie van de lokale politie (hierna VCLP)
- De Gegevensbeschermingsautoriteit

Ook de bemerkingen en vragen die de administratie in de afgelopen tijd bereikten i.v.m. de toepassing van de GAS-regelgeving komen aan bod.

Om dit overzicht op te bouwen, wordt een opdeling gemaakt tussen de GAS-wet enerzijds en de verschillende uitvoeringsbesluiten anderzijds. De opmerkingen die overgemaakt werden door de verschillende actoren zullen vervolgens in elk onderdeel aan bod komen. Eerst worden de algemene opmerkingen besproken, vervolgens de artikelsgewijze opmerkingen.

Zoals reeds hoger aangehaald zal het KB bemiddeling ook hier niet aan bod komen aangezien het luik bemiddeling onder de bevoegdheid valt van de minister van Ontwikkelingssamenwerking, belast met Grote Steden en door de POD Maatschappelijke Integratie wordt opgevolgd.

IV.1. ALGEMENE OPMERKINGEN VAN DE GAS-ACTOREN BIJ DE TOEPASSING VAN DE GAS-REGELGEVING

47. In de van de GAS-actoren ontvangen antwoorden wordt verwezen naar diverse bevragingen die plaatsvonden. Zo voerde de VLCP in het kader van dit vijfjaarlijks verslag een bevraging uit bij de korpschefs van de politiezones. Ook het Forum des Jeunes verwijst naar een recent gevoerde enquête (met meer dan 1400 respondenten) over de relaties tussen jongeren en politie waarbij drie vragen specifiek over GAS handelden. Ook de meer algemene commentaar van de jongeren zet volgens het Forum des Jeunes aan tot een globale reflectie inzake de plaats van de jongeren binnen de publieke ruimte en de soms gespannen relatie die zij hebben met de politiediensten.

48. Verschillende actoren evalueren de regelgeving rond de gemeentelijke administratieve sancties **positief**. Zo beschouwen zowel de Raad van Burgemeesters als de VLCP de gemeentelijke administratieve sancties als een **belangrijk element in het lokaal handhavingsbeleid**. Waar de strafrechtelijke keten overtredingen op het politiereglement soms beschouwde als minder prioritair en minder ernstig, boden de gemeentelijke administratieve sancties hierop toch een passend antwoord. Als enig minpunt wijst de VLCP op het feit dat justitie op deze manier wel de kijk op het terrein voor deze kleinere criminaliteit dreigt te verliezen.

Ook APW looft het efficiënt karakter van de GAS-wet, zowel wat betreft de sancties als de maatregelen.

Waar UVCW de procedure in het kader van de GAS-wet positief evalueert, haalt ook APW een aantal **positieve punten van deze administratieve procedure** aan. Zo is er de korte verjaringstermijn waardoor de procedures **vlug** kunnen **afgehandeld** worden - zeker in vergelijking met het strafrecht – wat dan weer leidt tot een vermindering van het gevoel van straffeloosheid. De procedure is bovendien **educatief en niet-stigmatiserend** van aard doordat de sancties niet vermeld worden in het strafregister. Ook de mogelijkheid van vervolging van minderjarigen vanaf 14 jaar wordt als positief ervaren, net zoals het feit dat de toepassing van de GAS-wet op zich **slechts beperkte financiële middelen** vraagt. De nabijheidsjustitie maakt ook een aanpak op plaatselijk vlak mogelijk. Door de GAS-wet kan ingespeeld worden op lokale fenomenen, waarbij de VLCP ook verwijst naar het arrest van het Grondwettelijk Hof dat er geen graten in zag dat het begrip overlast niet gedefinieerd wordt in de GAS-wet zelf.

De sanctionerende ambtenaren van de provincie Oost-Vlaanderen sluiten zich eveneens aan bij deze algemene positieve evaluatie van de wet en vinden deze wet een evenwichtig en doeltreffend instrument om te ageren tegen lokale overlast en foutparkeren.

Vanuit de hoek van de politie (VCLP) wordt nog gewezen op een aantal positieve punten zoals **de goede verstandhouding met de GAS-ambtenaar**, zeker als deze tot één van de gemeenten van de politiezone behoort, en **de verruimde vaststellingsbevoegdheid van de gemeenschapswacht-vaststeller**. Ook het feit dat de sanctioneringsmogelijkheid werd uitgebreid tot **verkeersinbreuken** wordt positief onthaald.

49. Het Forum des Jeunes daarentegen staat **niet positief** t.a.v. de GAS-wet voor minderjarigen. Zij betreuren het feit dat de jongeren de **GAS-wet niet kennen** (70 % is niet vertrouwd met deze wetgeving). Zij hekelen ook de **verscheidenheid tussen de politiereglementen** en verwijzen daarbij onder meer naar het feit dat het in Brussel duurde tot 2020 vooraleer er een gemeenschappelijk reglement kwam voor de 19 gemeenten. Ook verwijst het Forum des Jeunes naar het Koninklijk besluit nr. 1 dat de corona-GAS-boetes ingevoerd heeft en waar jongeren uitgesloten werden uit het toepassingsgebied, om zich vervolgens de vraag te stellen waarom in het kader van de GAS-wet dan wel administratieve geldboetes aan jongeren kunnen opgelegd worden. Bovendien vindt het Forum des Jeunes het opleggen van geldboetes aan minderjarigen absurd, nu de boetes betaald worden door de ouders.

Het Forum des Jeunes is nog gekant tegen de GAS-wet omdat er (quasi) **geen educatief aspect** verbonden is aan deze wet en de door jongeren begane inbreuken onder een specifieke regelgeving en jeugdhulp vallen. Zij zijn van oordeel dat de GAS-boetes een **fundamentele beperking van de rechten van jongeren** inhouden en dat deze vorm van sanctionering leidt tot een **vervaging van de grenzen tussen uitvoerende en rechterlijke macht**. Tot slot verwijst het Forum des Jeunes naar het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en de gefundeerde opmerkingen van de Commissie inzake de rechten van het Kind (artikel 47 F).

50. In het verleden werd ook al opgemerkt dat het nuttig kan zijn **de omzendbrief COL 1/2006 van het College van procureurs-generaal betreffende de gemeentelijke administratieve sancties te herzien**. Vooral voor de behandeling van de dossiers m.b.t. minderjarigen lijkt een aanpassing aangewezen. De laatst herziene versie van de omzendbrief COL 01/2006 dateert immers van 30 januari 2014. Na de principiële arresten van 2015 van het Grondwettelijk Hof n.a.v. de beroepen tot nietigverklaring werd de omzendbrief niet aangepast. Ook in het vorige GAS-verslag werd reeds aangedrongen op een aanpassing.

51. De VCLP verwijst tenslotte ook naar het feit dat steeds meer overheden toepassing maken van het systeem van administratieve sancties, zoals bijvoorbeeld inzake verkeer, milieu, lage emissie-zones, ruimtelijke ordening enz. De procedureregels zijn daarbij niet altijd identiek aan de voorschriften die gelden in het kader van de GAS-wet wat leidt tot een grotere complexiteit.

In de ontvangen opmerkingen worden ook nog een aantal voorstellen geformuleerd die niet onmiddellijk te beschouwen zijn als procedurele moeilijkheden bij de toepassing van de GAS-wet maar die wel verbonden zijn met de toepassing van deze wet of er zijdelings bij aansluiten. Hierop zal nader ingegaan worden aan het einde van de artikelsgewijze bespreking van de GAS-wet.

IV.2. OVERZICHT VAN DE MOEILIKHEDEN EN PROBLEEMPUNTEN BIJ DE TOEPASSING VAN DE GAS-WET EN HAAR UITVOERINGSBESLUITEN

Hieronder zal een overzicht gegeven worden van de probleempunten die door de actoren op het terrein ondervonden worden bij de toepassing van de GAS-wet en haar uitvoeringsbesluiten.

Duidelijkheidshalve zal dit overzicht opgesplitst worden per regelgevend document (wet en uitvoeringsbesluiten).

IV.2.1. MET BETREKKING TOT DE GAS-WET

52. De Gegevensbeschermingsautoriteit pleit voor een **toetsing van de GAS-wet aan de principes van de AVG** (Algemene Verordening 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (Algemene Verordening Gegevensbescherming)). Er wordt daarbij gewezen op het feit dat in de GAS-wet (o.a. artikel 27) nog naar de wet van 8 december 1992 wordt verwezen terwijl laatstgenoemde wet is opgeheven. Ook bevat de GAS-wet in de artikelen 25 en 33 nog verwijzingen naar de sectorale comités, die eveneens zijn opgeheven.

Verder stelt de Gegevensbeschermingsautoriteit de vraag of de GAS-wet voor al haar verwerkingen van persoonsgegevens volledig aan de **kwaliteitscriteria beantwoordt** die zijn vervat in artikel 22 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 8 EVRM en artikel 6.3 van de AVG. De vraag wordt in het bijzonder gesteld voor de verwerkingen in verband met het plaatsverbod (artikel 47 GAS-wet) alsook voor wat betreft de mogelijke doorgifte van gegevens inzake GAS-boetes aan andere gemeenten.

53. APW wijst ook op de **verscheidenheid bij de toepassing van de GAS-wet door een verschillende territoriale toepassing**. Op grond van de lokale autonomie kan de gemeente beslissen om bepaalde inbreuken al dan niet in de gemeentelijke reglementen op te nemen waardoor het mogelijk is dat een inbreuk wel vervolgd kan worden in de ene gemeente doch niet in een andere gemeente.

Ook voor de alternatieve maatregelen wordt aandacht gevraagd voor het feit dat niet alle gemeenten over dezelfde mogelijkheden beschikken om beroep te doen op de maatregelen van bemiddeling en gemeenschapsdienst. Dit leidt ertoe dat er ongelijkheid bestaat tussen de gemeenten waarbij de ene gemeente zal teruggrijpen naar de alternatieve maatregelen terwijl de andere gemeente enkel opteert voor pecuniaire sancties.

Artikelsgewijze commentaar

Artikel 2: de opsomming van de inbreuken in het gemeentelijk reglement of verordening

54. Krachtens dit artikel moet de gemeenteraad in haar reglement of verordening de inbreuken opsommen waarvoor zij administratieve sancties oplegt.

Sommige gemeenten hebben een bepaling in hun regelgeving opgenomen waarbij voorzien wordt dat de overtreding van de **besluiten van de burgemeester** leidt tot de oplegging van een GAS-boete. Het betreft dan een algemene verwijzing in een gemeentereglement naar de overtreding van burgemeestersbesluiten zonder de inbreuk op zich te concretiseren. Een provinciaal sanctionerend ambtenaar stelt dan ook de vraag of een dergelijke algemene formulering de gemeenteraad niet buiten spel zet.

Artikel 3: opsomming van de gemengde inbreuken

Sancties voor gemengde inbreuken

55. VVSG, VCLP en de Raad van Burgemeesters betreuren dat er momenteel voor de gemengde inbreuken (bv. nachtlawaai) enkel administratieve geldboetes, zoals voorzien in artikel 4, § 1, 1° GAS-wet kunnen opgelegd worden. Zij vragen een aanpassing van dit artikel zodat ook mogelijk wordt dat de **overige sancties** zoals voorzien in artikel 4, § 1, 2° tot 4° GAS-wet, zouden kunnen opgelegd worden voor dergelijke inbreuken. Het gaat dan om de administratieve schorsing, de administratieve intrekking en de tijdelijke of definitieve administratieve sluiting van een inrichting, op te leggen door het college van burgemeester en schepenen.

Zo zou bij voorbeeld een café dat voor aanhoudend nachtlai zorgt, kunnen gesloten worden bij wege van een administratieve sanctie, opgelegd door het college van burgemeester en schepenen.

Verruiming van de toepassing van de overtreding verkeersborden C3 en F103

56. Artikel 3, 3° GAS-wet somt twee categorieën op van verkeersinbreuken die kunnen gesanctioneerd worden met een GAS-boete. Het gaat daarbij om de inbreuken stilstaan en parkeren enerzijds en de vaststellingen van de overtredingen betreffende de verkeersborden C3 en F103 anderzijds, voor zover deze laatste uitsluitend vastgesteld worden door automatisch werkende toestellen. BRULOCALIS vraagt een uitbreiding van deze laatste categorie van inbreuken zodat ook de **louter materiële vaststelling van de niet-eerbiediging van het verkeersbord C3 of F103 door een GAS-vaststeller** in aanmerking zou kunnen komen voor de oplegging van een GAS-boete zonder dat deze vaststelling verplicht via een automatisch werkende camera dient te geschieden.

Uitbreiding van de gemengde inbreuken

57. VCLP pleit voor een aanzienlijke **uitbreiding van de gemengde inbreuken** en verwijst daarbij naar het feit dat het parket dergelijke misdrijven niet altijd of nooit vervolgt. Het gaat daarbij meer bepaald om volgende misdrijven:

- Openbare dronkenschap (artikel 1 besluitwet 14.11.1939), alsook het schenken van dronkenmakende dranken (artikel 4 besluitwet 14.11.1939) (met verwijzing naar het wetsvoorstel 55/215).
- Weerspannigheid en smaad, indien zou blijken dat vervolging van geweld tegen politie door het parket niet meer mogelijk zou zijn.
- Verruiming van het misdrijf bedreiging.
- Een veralgemeende omschrijving van het misdrijf “beschadigingen en vernielingen”. Door de veelheid van artikels inzake beschadigingen en vernielingen in het Strafwetboek is dit immers moeilijk toepasbaar op het terrein.
- Schoolverzuim (artikel 5 van de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht) indien een samenwerkingsakkoord tussen de bevoegde gemeenschap en de federale overheid dit voorziet en er de uitvoerings- en samenwerkingsmodaliteiten van organiseert.
- Invoer voor bepaalde hoeveelheden van bezit verdovende middelen (artikel 6, § 1, KB drugs van 6 september 2017), waarbij de GAS-ambtenaar ook de mogelijkheid moet krijgen om een hulpverleningstraject op te starten.
- Uitbaten zonder vergunning waarbij verwezen wordt naar diverse wetgevingen, o.a. Wetboek Economisch Recht (Kruispuntbank Ondernemingen), de samengeordende wetsbepalingen van 3 april 1953 inzake de slijterijen van

gegistende dranken en de wet van 28 december 1983 betreffende de vergunning voor het verstrekken van sterke drank.

- Inbreuken op de bepalingen (minstens inbreuken op artikel 18) van de wet van 10 november 2006 betreffende de openingsuren in handel, ambacht en dienstverlening (bv. het zich niet houden aan de openingsuren).
- Inbreuken op de wet van 19 juli 1991 betreffende de bevolkingsregisters, de identiteitskaarten, de vreemdelingenkaarten en de verblijfsdocumenten (het bij zich hebben van de identiteitskaart, inschrijving, huisnummers op gebouwen, ...).
- Afzetterij en bedrog bij tanken (artikel 508bis Strafwetboek).

De Raad van Burgemeesters sluit zich aan bij deze vraag van de VCLP om ook openbare dronkenschap en het schenken van dronkenmakende dranken op te nemen als gemengde inbreuk.

Probleem bij specifieke inbreuk opgesomd in artikel 3, 4° GAS-wet

58. De provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN wijzen ook op een probleem bij de vaststelling van de inbreuk die is vervat in artikel 3, 4° van de GAS-wet. Het is immers de sanctionerende ambtenaar die een dergelijke inbreuk zal vaststellen maar deze laatste beschikt niet over enige vaststellingsbevoegdheid. Deze bepaling blijft in de praktijk dan ook dode letter. (zie ook verder nummer 83)

Artikel 4: administratieve sancties

Artikel 4, § 1: de opsomming van de administratieve sancties – plaatsverbod als bijkomende sanctie

59. De VCLP wenst de in de GAS-wet voorziene administratieve sancties nog uit te breiden door ook de mogelijkheid te voorzien om een **plaatsverbod als administratieve sanctie** op te leggen.

Maximale boetegrens

60. De administratieve geldboete is sedert 2013 maximaal begrensd op 350 euro, zonder dat dit bedrag sedertdien geïndexeerd of verhoogd werd. Verscheidene actoren (APW, een gemeentelijk sanctionerend ambtenaar en een provinciaal sanctionerend ambtenaar dringen aan op een **verhoging van deze maximale boetegrens**. Er wordt daarbij onder

meer verwezen naar de inbreuken inzake sluikstorten waarbij de oplegging van een maximale geldboete van 350 euro als te laag ervaren wordt. APW verwijst ook naar het Waals decreet inzake milieu-inbreuken dat voorziet in hogere boetes en vraagt ook voor de GAS-boetes een verhoging van de maximale boetegrens naar 1.000 euro.

Met een verhoging van de maximale boetegrens zou de sanctie voor zware inbreuken ook meer in verhouding staan tot de ernst van de inbreuk, wat het overtuigend karakter van de boete ten goede zou komen. Bovendien zouden de verhoogde bedragen ook nuttig kunnen aangewend worden wanneer sprake is van herhaling.

Zoals een provinciaal sanctionerend ambtenaar opmerkt, kan het verhogen van de maximale boetegrens van de GAS-boete er ook toe leiden dat de afspraken met het parket zoals opgenomen in het protocolakkoord, herzien worden. Immers, met een verhoogde administratieve geldboete kunnen mogelijks meer gemengde inbreuken administratief afgehandeld worden (waar thans bij voorbeeld enkel diefstallen met een waarde tot 250 euro in aanmerking komen voor een GAS-boete, zouden in de toekomst ook zwaardere diefstallen administratief kunnen gesanctioneerd worden indien de maximale boetegrens verhoogd wordt).

Artikel 6: de sanctionerend ambtenaar

61. APW vraagt bijzondere aandacht voor de functie van sanctionerende ambtenaar en pleit voor een versterking van diens **onafhankelijkheid**. Tevens worden **beschermingsmaatregelen** eigen aan de functie gevraagd (bv. maatregelen tegen mogelijke agressie enz.).

Er wordt voorgesteld om de benaming voor de functie te wijzigen aangezien de term sanctionerend ambtenaar al te dikwijls vergezeld gaat van een negatieve connotatie. Bovendien wordt de benaming sanctionerend ambtenaar te beperkend geacht nu deze persoon zich niet beperkt tot het louter sanctioneren maar bij voorbeeld ook alternatieve maatregelen voorstelt.

De VCLP uit anderzijds haar bezorgdheid voor het feit dat de GAS-ambtenaar een werknemer is in dienst van de lokale overheid en vindt zijn/haar onafhankelijke positie dan ook een blijvende bekommernis.

Artikel 7: herhaling

62. BRULOCALIS merkt op dat in het kader van “**herhaling**” rekening zou moeten kunnen gehouden worden met feiten die gepleegd werden over het **grondgebied van verschillende gemeenten**. Dit geldt dan zeker voor de gemengde inbreuken. Alzo zouden zwaardere geldboetes kunnen opgelegd worden bij herhaling.

Er wordt daarbij verwezen naar artikel 44, derde lid GAS-wet dat stelt dat meerdere gemeenten kunnen beslissen om samen één enkel register van de gemeentelijke administratieve sancties bij te houden, op basis van hun algemene politiereglementen.

BRULOCALIS verwijst daarbij ook naar het feit dat de 19 gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een gemeenschappelijk Algemeen Politiereglement hebben aangenomen, hetgeen getuigt van hun wil om de administratieve aanpak van de bestrijding van overlast te harmoniseren. Mogelijks vergt dit ook een aanpassing van de gebruikte informaticasystemen. Volgens BRULOCALIS zou dit in de praktijk evenwel geen problemen opleveren aangezien de grote meerderheid van de gemeenten reeds gebruik maken van een informaticasysteem dat dit mogelijk maakt.

Door deze verruimde toepassing zou de figuur van de herhaling geen dode letter blijven. Het zou ook toelaten om efficiënter de strijd aan te gaan tegen bepaalde fenomenen zoals zwerfvuil en sluikstorten. Vanzelfsprekend dient alsdan ook de privacy-reglementering gerespecteerd te worden.

Artikel 9: gemeenschapsdienst

63. De VCLP vindt het problematisch dat de gemeenschapsdienst **onvoldoende** is uitgewerkt in de wet.

Zij pleit ook voor een toevoeging van een specifieke omschrijving voor de alternatieve maatregelen, meer bepaald:

- Gemeenschapsdienst: elke dienst van algemeen belang die verricht wordt door de dader van de inbreuk of uit hoofde van het als inbreuk bestempelde feit met het oog op herstel van de schade, het voorkomen van overlast en/of het doen naleven van burgerplichten tegenover de gemeenschap.

- Bemiddeling: een alternatief voor de administratieve sanctie dat het de dader van de inbreuk of van het als inbreuk bestempelde feit en de geïdentificeerde partij die de schade heeft ondervonden, indien zij hiermee vrij en in alle vertrouwelijkheid instemmen, toelaat om mits tussenkomst van een bemiddelaar een middel te vinden om de ondergane schade te herstellen of te vergoeden.

Artikel 13: welslagen of weigeren van bemiddeling

64. Dit artikel bepaalt dat de sanctionerend ambtenaar die het welslagen van de bemiddeling vaststelt, geen administratieve geldboete kan opleggen. Ingeval van weigering van het aanbod of falen van de bemiddeling kan de sanctionerend ambtenaar een gemeenschapsdienst voorstellen dan wel een administratieve sanctie opleggen. Volgens een gemeentelijk sanctionerend ambtenaar stelt zich hier evenwel een probleem doordat sommige bemiddelaars **weigeren te motiveren** waarom een bemiddeling geslaagd is dan wel mislukte, zich daarbij beroepende op het beroepsgeheim. Door dergelijke positie in te nemen heeft de sanctionerend ambtenaar niet meer de gelegenheid om zelf te oordelen of het eventuele mislukken van de bemiddeling al dan niet te wijten is aan de fout van de overtreder. Dergelijke stellingnames worden in de praktijk door de sanctionerend ambtenaar als problematisch ervaren.

Artikel 16: aanwezigheid van advocaat in procedures met minderjarigen

65. Volgens de VCLP verloopt de behandeling van de dossiers waarin minderjarigen betrokken zijn (en ook de procedure ouderlijke betrokkenheid) zeer moeilijk. In dat verband signaleert men vanuit deze politiehoek ook problemen met de stafhouder voor de aanduiding van een raadsman.

Artikel 18 en 19: bemiddeling en gemeenschapsdienst

66. In verband met de alternatieve maatregelen wordt het dikwijls als moeilijk ervaren dat in de procedures lastens minderjarigen enkel de bemiddeling verplicht dient toegepast te worden en er niet de keuze gelaten wordt tussen een bemiddeling of een gemeenschapsdienst – met een verplichte keuze voor één van beide.

Immers, als er geen slachtoffer gekend is, volgt snel de conclusie dat geen bemiddeling mogelijk is. Nu kan ook pas een gemeenschapsdienst voorgesteld worden als de bemiddeling geweigerd wordt of niet succesvol verloopt. Dit wordt als te beperkend ervaren door de sanctionerende ambtenaren op het terrein. Het wordt dan ook opportuener geacht om de sanctionerend ambtenaar de keuze te geven tussen bemiddeling of gemeenschapsdienst, met dien verstande dat bij de procedures tegen een minderjarige één van beide verplicht dient voorgesteld te worden.

Artikel 21: de GAS-vaststellers – processen-verbaal

Artikel 21, § 1: Opleidings- en aanstellingsvoorwaarden voor gewestelijke vaststellers

67. VVSG pleit voor een **vereenvoudiging van de opleidings- en aanstellingsvoorwaarden in hoofde van de gewestelijke vaststellers**. VVSG ervaart de opleidings- en aanstellingsvoorwaarden voor dergelijke vaststellers als vrij zwaar en is van oordeel dat daardoor in de praktijk weinig gebruik gemaakt wordt van deze mogelijkheid. Zij is van oordeel dat het beroep op gewestelijke vaststellers nochtans een grote hulp zou kunnen betekenen in de strijd tegen sluikstort en zwerfvuil. VVSG formuleert een aantal suggesties om de aanstelling van gewestelijke vaststellers in de praktijk eenvoudiger te maken, meer bepaald:

- Het niet nominatim laten aanduiden van deze vaststellers door gemeenteraad, maar wel per categorie: vb. gewestelijke milieutoezichthouders + opnemen op welke artikels van het politiereglement ze vaststellingen mogen doen.
- Het voorzien in een aantal vrijstellingen binnen het opleidingstraject voor deze vaststellers waarbij enkel gefocust wordt op specifieke aspecten van de GAS-wet – andere modules van de opleiding zijn reeds onderdeel van de opleiding om milieutoezichthouder te worden. (zie ook verder punt 90)

De Raad van Burgemeesters ondersteunt deze vraag van VVSG.

Artikel 21, § 4: Bijzondere bewijswaarde processen-verbaal stilstaan en parkeren

68. Algemeen wordt aangedrongen om de **processen-verbaal waarbij de inbreuken bedoeld in artikel 3, 3° van de GAS-wet worden vastgesteld (de zogenaamde inbreuken stilstaan en parkeren), bijzondere bewijswaarde** toe te kennen voor zover de vaststellingen gebeuren door politieambtenaren.

Actueel gelden deze vaststellingen, net zoals alle andere vaststellingen, enkel ten titel van inlichting, ongeacht welke vaststeller de vaststellingen doet. Dit leidt tot een bizarre situatie waarbij een proces-verbaal voor een inbreuk stilstaan en parkeren, opgesteld door een politieambtenaar wel bijzondere bewijswaarde tot bewijs van het tegendeel geniet wanneer dit via strafrechtelijke weg wordt afgehandeld (op grond van artikel 62 van de wegverkeerswet) terwijl datzelfde proces-verbaal enkel geldt ten titel van inlichting wanneer het via administratieve weg (op grond van de GAS-wet) wordt afgehandeld. Dit was een steeds terugkerende vraag van diverse GAS-actoren, waaronder APW en VCLP.

Ook BRULOCALIS dringt hierop aan en verwijst ook naar het feit dat de inbreuken op de verkeersborden C3 en F103 met automatisch werkende toestellen moeten vastgesteld worden, hetgeen weinig ruimte laat voor appreciatie. Zij verwijst ook naar het Wetboek van inspectie, preventie, vaststelling en bestraffing van milieumisdrijven en milieu-aansprakelijkheid waarbij ook voorzien is in een bijzondere bewijswaarde voor de vaststellingen.

Toegang Rijksregister

69. Een gemeentelijk sanctionerend ambtenaar pleit ervoor om de GAS-vaststellers toegang te verlenen tot de gegevens van het Rijksregister. In de huidige bewoordingen van de GAS-wet hebben deze vaststellers toegang tot de gegevens van de DIV en alleen de sanctionerende ambtenaren hebben ook toegang tot de gegevens van het Rijksregister.

Artikel 22: termijn voor het overmaken van de vaststellingen

70. APW dringt aan op een snellere doorstroming van de processen-verbaal of bestuurlijke verslagen. Actueel dient dit te gebeuren binnen de twee maanden. Inzake de inbreuken stilstaan en parkeren moet de procedure opgestart worden binnen de 15 dagen na de ontvangst van het proces-verbaal, wat tot gevolg heeft dat een procedure mogelijks slechts 2,5 maanden na de feiten kan opgestart worden. Dit wordt als te kort ervaren.

Artikel 23: procedure in geval van gemengde inbreuken

71. VCLP haalt aan dat het instroombeleid bij sommige parketten voor problemen kan zorgen voor de kwalificatie van de feiten.

Daarnaast verwijst de VCLP ook naar het feit dat niet altijd geweten is dat een gemeente voor bepaalde feiten opteerde voor het systeem van gemengde inbreuken. Bij aangifte van feiten in een andere politiezone die hiervan niet op de hoogte is, dreigt het dossier alzo de verkeerde weg op te gaan, met alle gevolgen van dien.

Artikel 25: de administratieve procedure

72. VCLP wijst erop dat een proces-verbaal schriftelijk of elektronisch kan worden opgesteld en elektronisch kan worden verzonden en verwijst daarvoor naar artikel 40 van de wet op het politieambt (hierna WPA).

Artikel 25, § 1: de administratieve procedure

Aangetekende briefwisseling

73. Een algemeen terugkerende bemerking (zowel van APW, de provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN als BRULOCALIS) betreft de verplichting om de briefwisseling in het kader van de **gewone administratieve procedure aangetekend te versturen**.

Dit wordt als **problematisch** ervaren wegens de hoge kostprijs hiervan. Ook vindt men dit een te stringente en niet efficiënte werkwijze.

Men wijst ook op een tegenstrijdigheid tussen enerzijds de gewone administratieve procedure waarbij verschillende aangetekende brieven vereist zijn en de procedure inzake stilstaan en parkeren (artikel 29 van de GAS-wet) waar het volstaat de brieven per gewone post te versturen.

De verzending van briefwisseling per gewone post wordt beschouwd als een vorm van administratieve vereenvoudiging, zowel voor de rechtsonderhorige als de administratie.

Specifieke opmerkingen m.b.t. het verloop van de administratieve procedure

74. De provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN achten de termijn van 15 dagen voor het indienen van verweer te kort. Omwille van het ruime recht van verdediging wordt die korte termijn op zich niet toegepast.

Vanuit de hoek van een sanctionerend ambtenaar wordt dan weer aangedrongen op een opheffing van de mogelijkheid tot verhoor (weglating van artikel 25, § 2, 2°, § 3 en § 4 van de GAS-wet)

Volgens de VCLP heerst er onduidelijkheid over het gebruik van de taalwetgeving in de procedure; er wordt gesuggereerd dit op te lossen via aanpassing van de omzendbrief. De VCLP wijst ook op het ontbreken van een procedure voor digitale handtekening en verwijst daarvoor naar artikel 40 van de WPA, zoals recent gewijzigd met de wet van 31 juli 2020. Tot slot signaleert de VCLP ook een naamswijziging van DIV (inmiddels kruispuntbank voertuigen).

75. Een veel terugkerende opmerking betreft de afwezigheid – in de actuele stand van de wetgeving – van de mogelijkheid voor de sanctionerend ambtenaar om **bijkomende taken te vragen zowel aan politie als aan gemeentelijke vaststellers**. Zowel APW als UVCW dringen hierop aan en verwijzen daarbij naar artikel D 194, § 2 van het Waals Milieuwetboek. UVCW dringt daarbij aan om een ruimere onderzoeksbevoegdheid toe te kennen aan de sanctionerende ambtenaar naar analogie met hetgeen voorzien is in voormeld artikel C 194 (bv. experts raadplegen, zich documenten laten voorleggen, getuigen ondervragen enz.). De VCLP erkent dat er zich stilaan een probleem stelt voor het ontbreken van een systeem van “kantschriften” maar vraagt de uitwerking hiervan grondig te bekijken (taalwetgeving, systematisch opstellen zonder verhoor, hiërarchie, ...).

Vanuit de hoek van APW en UVCW wordt ook bijzondere aandacht gevraagd voor de gevallen waarbij dient overgegaan te worden tot een herkwalificatie van de feiten, vooral als het gaat om herkwalificatie naar een gemengde inbreuk. Actueel bestaat in dat geval het risico op overschrijding van de termijnen. Om dit te vermijden wordt gevraagd een communicatieprocedure te voorzien met het parket.

Geldboetes met uitstel, herstel van de toestand en opschorting / verzachtende omstandigheden

76. APW verzoekt ook om de mogelijkheid te voorzien om administratieve sancties met uitstel of opschorting op te leggen, alsook de mogelijkheid te voorzien van een herstel in de oorspronkelijke toestand. Ook de provinciale ambtenaren van OOST-VLAANDEREN dringen hierop aan. Algemeen wordt daarbij ook verwezen naar het tussengekomen arrest van het Grondwettelijk Hof (zie punt II.2).

VVSG en de Raad van Burgemeesters sluiten zich hierbij bijkomend aan voor wat betreft de verzachtende omstandigheden. VVSG verwijst daarbij naar het arrest van het Grondwettelijk Hof van 23 januari 2019 waarbij geoordeeld werd dat een politierechter bevoegd is om de bedragen van het KB stilstaan en parkeren aan te passen wanneer er sprake is van verzachtende omstandigheden. De sanctionerend ambtenaar heeft deze bevoegdheid niet (idem verzwarende omstandigheden). Voor VVSG vraagt dan ook om te onderzoeken of de sanctionerend ambtenaar ook die mogelijkheid moet krijgen.

Artikel 26: verjaringstermijn

77. Hoewel APW wijst op het voordeel van een korte verjaringstermijn waardoor kort op de bal kan gespeeld worden enz. vraagt zij tegelijkertijd ook om de verjaringstermijn te verlengen, minstens voor de gemengde inbreuken en deze alsdan op 12 maanden te brengen. Bij de gemengde inbreuken is immers dikwijls een grondiger politieel onderzoek nodig wat ertoe kan leiden dat dergelijke processen-verbaal ontvangen worden nadat de verjaringstermijn van zes maanden al verstreken is, of op een ogenblik die dicht aansluit bij de verjaringstermijn zodat de procedure niet meer kan opgestart worden.

Ook VCLP acht de termijnen voor het afhandelen van dossiers te kort.

Artikel 28: kopij proces-verbaal/beslissing

78. VCLP haalt aan dat in de GAS-wetgeving een burgerlijke procedure ontbreekt, hetgeen een belangrijk nadeel kan opleveren voor de slachtoffers van misdrijven (bv. bij beschadigingen en vernielingen).

Vanuit bepaalde hoek wordt ook de gevraag gesteld naar de **plaats van het slachtoffer/schadeliijder in de GAS-procedure** en dit onder verwijzing naar de richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ.

Deze richtlijn en de in uitvoering hiervan genomen Belgische wetgeving is weliswaar van toepassing op strafprocedures terwijl de GAS-wet voorziet in administratieve procedures doch met betrekking tot de gemengde inbreuken zou de vraag kunnen gesteld worden of deze richtlijn niet van toepassing is op de administratieve procedures voor dergelijke inbreuken.

Aanpassing titel onderafdeling 3 – boven artikel 29

79. De titel van onderafdeling 3 “procedure in geval van inbreuken betreffende het stilstaan en parkeren bedoeld in artikel 3, 3°” verwijst enkel naar de inbreuken opgesomd onder het eerste streepje van artikel 3, 3°.

Op grond hiervan heeft een politierechter in een beroepsprocedure voor inbreuken stilstaan en parkeren ambtshalve de onwettelijkheid van de beslissing opgeworpen ingevolge de toepassing van artikel 29 GAS-wet. Volgens de politierechter is dit artikel 29 en dus de afwijkende kortere administratieve procedure kennelijk enkel van toepassing op “het stilstaan en parkeren” en is er bijgevolg geen specifieke wettelijke procedure bepaald voor overtredingen van de verkeersborden C3 vastgesteld door automatisch werkende toestellen. Hieromtrent is ook een procedure hangende voor het Grondwettelijk Hof n.a.v. een prejudiciële vraag (zie hoger punt II.2.).

Zowel de provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN als VVSG en de Raad van Burgemeesters vragen eveneens een aanpassing van de titel.

Artikel 29: de specifieke procedure voor de inbreuken stilstaan en parkeren

Uitbreiding van de toepassing

80. Dit artikel voorziet in een specifieke procedure met zeer strikte termijnen voor de procedures n.a.v. de inbreuken stilstaan en parkeren die opgesomd worden in het KB stilstaan en parkeren.

Hier wordt door verschillende GAS-actoren (o.a. VVSG, Raad van Burgemeesters enz.) de vraag gesteld om deze **verkorte procedure** ook van toepassing te kunnen verklaren voor de **gedepenaliseerde parkeerinbreuken** die met GAS afgehandeld worden (o.a. het niet-betalend parkeren – controle blauwe zone enz.)

Momenteel zijn er immers twee procedures mogelijk voor verkeersgerelateerde inbreuken: enerzijds de klassieke GAS-procedure (met aangetekende brieven) voor de gedepenaliseerde inbreuken, anderzijds de procedure uit artikel 29 voor de inbreuken die opgenomen zijn in het KB stilstaan en parkeren.

Om een eenvormig beleid naar de burger toe te kunnen voeren en om zo efficiënt mogelijk te kunnen werken, is het aangewezen beide procedures gelijk te schakelen.

Steden en gemeenten zouden een pak efficiënter kunnen werken als zowel de gedepenaliseerde verkeersinbreuken als de inbreuken uit het KB stilstaan en parkeren gesanctioneerd kunnen worden via art. 29 GAS-wet

Specifieke opmerkingen over de procedure voorzien in artikel 29:

81. De provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN merken op dat de voor het verhoor voorziene termijn te kort is. Tevens halen zij aan dat niet duidelijk is of de brief na niet-aanvaarding van het verweer, aangetekend of per gewone post dient verstuurd te worden.

Artikel 29 voorziet momenteel ook geen specifieke verjaringstermijn voor de behandeling van de inbreuken stilstaan en parkeren. Dit in tegenstelling tot artikel 26 dat voorziet in een verjaringstermijn van zes maanden voor de “gewone” administratieve procedure betreffende alle andere inbreuken. Om een gelijke behandeling te garanderen en teneinde ook de procedure voor inbreuken stilstaan en parkeren binnen een korte termijn af te handelen, is het aangewezen om ook hiervoor duidelijkheidshalve een specifieke verjaringstermijn (van zes maanden) in de wet te schrijven. Dit zou de rechtszekerheid ten goede komen.

Artikel 32: beroepstermijn beslissingen stilstaan en parkeren

82. Volgens de provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN is dit artikel onduidelijk geformuleerd voor wat betreft de beroepstermijn inzake inbreuken stilstaan en parkeren. Het artikel verwijst immers naar twee termijnen. De formulering wordt misleidend geacht zodat niet duidelijk is wat gebeurt bij niet-aanvaarding van het verweer wanneer er een nieuwe termijn wordt gegeven voor de overtreder om de boete alsnog te betalen.

Artikel 33: geldboete – afwezigheid van bestuurder

83. Zoals hoger reeds aangehaald is een arrest tussengekomen van het Grondwettelijk Hof i.v.m. de toepassing van artikel 33 GAS-wet (zie hoger punt II.2.). Dit arrest heeft het vermoeden dat, bij afwezigheid van de bestuurder, de inbreuk stilstaan en parkeren geacht wordt te zijn begaan door de houder van de kentekenplaat, uitdrukkelijk weerlegbaar geacht.

Ofschoon het kon volstaan de bestaande tekst van het artikel van de wet te behouden mits deze in de door het Hof opgelegde zin te interpreteren, is er intussen toch een wetswijziging tussengekomen voor wat betreft dit artikel. Dit heeft voorzien dat de houder van de kentekenplaat met elk middel kan bewijzen dat hij niet de bestuurder was op het ogenblik van de feiten. In dit geval dient hij wel de identiteit van de onmiskenbare bestuurder kenbaar te maken binnen dertig dagen na de kennisgeving van de overtreding, behalve wanneer hij diefstal, fraude of overmacht kan bewijzen.

De houder van de kentekenplaat heeft dus de mogelijkheid om de eigenlijke bestuurder aan te duiden wanneer hij / zij de overtreding zelf niet beging. Dit wil zeggen dat er in principe een nieuwe procedure moet opgestart worden tegen de eigenlijke overtreder.

Bijkomend vult deze wetswijziging ook **artikel 3 GAS-wet aan door de opsomming van de gemengde inbreuken te vervolledigen met een punt 4**: voortaan kan een GAS-boete ook worden opgelegd indien de houder van de kentekenplaat niet binnen de dertig dagen de identiteit van de bestuurder kenbaar maakt.

Er wordt gesignaleerd dat deze wetswijziging in de praktijk niet makkelijk uit te voeren is en heel wat vraagtekens oproept. Enerzijds zou een nieuwe procedure moeten gevoerd worden tegen de eigenlijke overtreder maar in de praktijk is er geen vaststelling voorhanden t.o.v. deze overtreder. Bovendien beschikt de sanctionerend ambtenaar niet over vaststellingsbevoegdheid.

Anderzijds is ook de procedure tegen de houder van de kentekenplaat die niet binnen de voorgeschreven termijn de identiteit van de bestuurder kenbaar maakt, in de praktijk moeilijk realiseerbaar. Het is immers de sanctionerend ambtenaar die de inbreuk vaststelt terwijl deze niet over vaststellingsbevoegdheid beschikt.

Zowel VVSG, de Raad van Burgemeesters als de provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN wijzen er dan ook op dat deze wetswijziging op het terrein heel veel vragen heeft opgeworpen die verduidelijking vereisen zodanig dat duidelijk is welke stappen de sanctionerend ambtenaar al dan niet kan zetten.

84. De provinciale sanctionerende ambtenaren van OOST-VLAANDEREN merken nog op dat het systeem van de kentekenaansprakelijkheid voor inbreuken op de wegcode verschilt van het systeem van kentekenaansprakelijkheid voor de inbreuken op artikel 3, 3° GAS-wet. Dit zorgt voor rechtsonzekerheid en onduidelijkheid, zowel bij de rechtsonderhorige als bij de verbaliserende politiediensten die beide systemen soms verkeerdelijk door elkaar gebruiken. Bovendien menen zij dat de woorden “afwezigheid van bestuurder” in artikel 33, 3° GAS-wet tot gevolg hebben dat dit artikel niet toepasbaar is voor de inbreuken C3 en F103. Zij vragen ook een regeling voor leasingvoertuigen te voorzien, geïnspireerd op de wegverkeerswet (waarbij de gebruikelijke bestuurder door de leasingmaatschappij in de kruispuntbank van voertuigen (RENTA) geregistreerd wordt).

Artikel 34: onmiddellijke betaling

85. Dit artikel handelt over de onmiddellijke betaling. VVSG merkt op dat de procedure voor de onmiddellijke betalingen ervoor zorgt dat dit in de praktijk weinig gebruikt kan worden. De overtreder is **niet verplicht** om in te gaan op de onmiddellijke betaling, waardoor dit in de praktijk vaak leidt tot weigering. Het is nadien niet evident om een GAS-boete op te leggen aan deze personen met geen vaste woon- of verblijfsplaats in België. Ook de **bedragen** zijn volgens VVSG **te laag** en zouden verhoogd moeten worden. De Raad van Burgemeesters ondersteunt deze vraag van VVSG.

Ook VCLP vraagt om de procedure van onmiddellijke betaling te herbekijken en stipt daarbij een aantal aandachtspunten aan zoals het ontbreken van het uitvoeringsbesluit, de vraag of ook gemeenschapswachten bevoegd kunnen gemaakt worden om de taak uit te oefenen, een verruiming van het toepassingsgebied door de onmiddellijke betaling niet te beperken tot personen zonder woon-/verblijfplaats in België, het optrekken van de maximumbedragen voor de onmiddellijke betaling (waarbij het bedrag wel lager dient te zijn dan de gewone GAS-boete). Volgens de VCLP zouden de gemeenten de onmiddellijke betaling GAS autonoom moeten kunnen bepalen, rekening houdende met hun gehanteerde tarifiering van de gewone GAS-boetes (waarbij het tarief voor een onmiddellijke betaling per inbreuk lager ligt dan de gewone GAS-boetes).

VCLP vraagt ook om de onmiddellijke betaling **niet louter mogelijk te maken voor de administratieve inbreuken, doch ook voor de gemengde inbreuken** waarbij dan verder dient afgestemd te worden tussen stad en parket in het GAS-protocol.

Artikel 44: register

86 Zowel de Raad van Burgemeesters als de VCLP merken op dat de gegevensverwerking van de administratieve inbreuken een probleem vormt. Niettegenstaande het advies van het controleorgaan op de politionele informatie, werd deze categorie van inbreuken niet opgenomen in artikel 44/5 van de WPA. VCLP suggereert dan ook om de bepalingen met betrekking tot het register aan te passen waarbij een beperkte toegang voorzien wordt voor de politie, dan wel de invoering van deze categorie van inbreuken te voorzien in artikel 44 WPA.

Andere wijzigingen

87. VVSG en de Raad van Burgemeesters suggereren om ook **artikel 121 NGW met betrekking tot de aanvullende gemeentelijke prostitutiereglementen**, te wijzigen. Vandaag de dag wordt vastgesteld dat de parketten de overtredingen op deze aanvullende gemeentelijke politieverordeningen inzake prostitutie niet langer vervolgen zodat deze straffeloos blijven. VVSG stelt dan ook voor de politiestraffen te vervangen door gemeentelijke administratieve sancties voor de sanctionering van deze inbreuken.

Verder laten de Raad van Burgemeesters en VCLP ook opmerken dat de **plannen voor een Nieuw Strafwetboek** (zie wetsvoorstel nr. 55 / 417) en de aanzet tot depenalisering (o.a. voor nachtlawaai en feitelijkheden) ook gevolgen zal hebben voor en desgevallend aanleiding kan geven tot een aanpassing van de GAS-wet.

De Raad van Burgemeesters vraagt ook om de niet-naleving van de inbreuken op artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid voor wat betreft de **niet-naleving van de corona-maatregelen** te kunnen sanctioneren met GAS-boetes.

VCLP vraagt tot slot nog een **evaluatie van de wet van 21 maart 2007 tot regeling van de plaatsing en het gebruik van bewakingscamera's enerzijds en de artikelen 25/3 en 44/5 WPA** anderzijds voor vaststellingen in functie van de GAS-wet.

IV.2.2. MET BETREKKING TOT DE KONINKLIJKE BESLUITEN

IV.2.2.1. MET BETREKKING TOT HET KB VASTSTELLERS

diplomavereiste

88. **Artikel 1, 3** van dit KB omschrijft de diplomavereiste waaraan nieuwe GAS-vaststellers moeten voldoen.

Hier kan zich een probleem stellen doordat er een **mogelijke tegenstrijdigheid bestaat tussen de Franse en Nederlandse tekst**. In het Frans wordt immers minstens een “certificat d’enseignement secondaire supérieur” vereist terwijl de Nederlandse tekst het heeft over “een getuigschrift van het secundair onderwijs”. Conform de Franse bewoordingen betekent dit dat de vaststellers moeten geslaagd zijn in het zesde jaar ASO, TSO, KSO of in een zevende jaar BSO. De Nederlandse bewoordingen zijn echter niet zo duidelijk en laten ruimte voor interpretatie (een diploma wordt immers verkregen na slagen in het derde jaar van de derde graad BSO (het zevende jaar) terwijl een studiegetuigschrift verkregen wordt na het tweede jaar van de derde graad BSO (het zesde jaar)).

Gelet evenwel op de duidelijke Franse bewoordingen en gelet op de regelgeving betreffende de gemeenschapswachten waarin gesteld wordt dat de gemeenschapswacht-vaststeller minstens moet geslaagd zijn voor het hoger secundair onderwijs en de gemeenschapswacht-vaststeller vaststellingen kan verrichten in het kader van de GAS-wetgeving, werd tot nu toe steeds de interpretatie conform de Franse bewoordingen gevolgd.

89. Onafgezien hiervan is er intussen ook de vraag om de **diplomavereiste van de GAS-vaststellers te verlagen** aangezien dit tegemoet komt aan een vraag van het terrein. Bovendien zouden alzo de “oude” GAS-vaststellers die niet tijdig de recyclageopleiding die in de overgangsmaatregel was voorzien, hebben gevolgd en slechts beschikken over een diploma van het lager secundair onderwijs, opnieuw in aanmerking komen om aangesteld te kunnen worden als GAS-vaststeller. Daarnaast zouden op die wijze bepaalde personen die beschikken over een lager diploma doch door interne promotie doorstroomden naar een gemeentelijke job van niveau C, ook in aanmerking komen om aangesteld te worden als GAS-vaststeller. Om de professionalisering van het beroep van vaststellers toch te garanderen kan voor deze lager geschoolden wel een bijkomende voorwaarde opgenomen worden, zoals bv. een nuttige ervaring van een nader te bepalen aantal jaren.

Het kan bovendien niet volstaan louter te verwijzen naar “lager secundair onderwijs” aangezien het secundair onderwijs momenteel ingedeeld is in graden. Een verdere verfijning van deze lagere diplomavereiste is dan ook aan de orde.

Een dergelijke wijziging zal ook moeten leiden tot een **overeenkomstige wijziging van de wetgeving met betrekking tot de gemeenschapswachten** door de bij wet van 13 januari 2014 ingevoerde opleidingsvoorwaarde voor gemeenschapswachten-vaststellers opnieuw te schrappen (met name de vereiste van geslaagd te zijn voor het hoger secundair onderwijs).

opleiding

90. VCLP dringt er ook op aan om de opleiding en het statuut van de vaststellers en GAS-ambtenaren opnieuw te bekijken, waarbij gepleit wordt voor een **meer praktisch gerichte opleiding met terugkomdagen**. Ook een provinciaal sanctionerend ambtenaar vraagt aandacht voor een continue opleiding en bijscholing voor de vaststellers.

Het Forum des Jeunes pleit anderzijds voor een **betere opleiding voor de politionele vaststellers** en dringt aan op een meer ontspannen en meer gemeenschapsgerichte relatie tussen politie en minderjarige.

Vanuit VVSG bereikte de administratie ook de vraag om voor **gewestelijke GAS-vaststellers (bedoeld worden de milieutoezichthouders) een vrijstelling te voorzien** voor het volgen van enkele vakken van de opleiding. Nu omvat het koninklijk besluit enkel een vrijstelling voor gemeenschapswachten en dan nog enkel voor twee onderdelen van de opleiding (zie ook hoger nummer 67).

IV.2.2.2. MET BETREKKING TOT HET KB SANCTIONERENDE AMBTENAREN

opleiding

91. Een opmerking die in het verleden werd gemaakt omtrent dit KB betreft de **onduidelijkheid die heerst rond de opleiding** die dient gevolgd te worden door de sanctionerende ambtenaren.

In **artikel 1, § 4** wordt immers gesteld dat alle sanctionerende ambtenaren (behoudens de gemeentesecretaris) die beschikken over een diploma bachelor in de rechten of rechtspraktijk of master in de rechten, slechts een beperkte opleiding dienen te volgen, met name de module “conflictbeheersing”.

Deze paragraaf is evenwel in tegenstrijd met artikel 3 dat bepaalt dat elke sanctionerend ambtenaar – dus zonder onderscheid – de volledige opleiding dient te volgen, bestaande uit drie modules. Er wordt in dit laatste artikel geen uitzondering voorzien voor de gemeentesecretaris, noch naargelang het behaalde diploma van de sanctionerend ambtenaar. Een verduidelijking lijkt hier dan ook noodzakelijk.

De vraag dient alsdan gesteld of er wel een vrijstelling dient voorzien te worden voor de categorie van sanctionerend ambtenaren die beschikken over een rechtendiploma (bachelor dan wel master).

Voor de praktische organisatie van de opleidingen voor sanctionerende ambtenaren wordt door de opleidingsscholen ook de vraag gesteld om het koninklijk besluit te wijzigen in de mate dat de sanctionerend ambtenaar de opleiding slechts zou dienen te volgen **binnen de zes maanden na diens eerste aanstelling**. Heden ten dage zijn er immers steeds maar een beperkt aantal cursisten die deze opleiding wensen te volgen. De meeste gemeenten hebben hun sanctionerende ambtenaren immers reeds aangesteld waardoor het meestal slechts om vervangingen gaat of een beperkt aantal nieuwe aanwervingen. Het voorzien van een periode waarbinnen de opleiding kan gevolgd worden zou de opleidingsscholen toelaten de krachten maximaal te bundelen om een centrale opleiding te organiseren daar waar de nood het hoogst is in functie van de meest voorkomende vraag.

Een provinciaal sanctionerend ambtenaar vraagt ook voor deze functie aandacht voor een **continue opleiding / bijscholing**. Ook VCLP dringt erop aan om het statuut en de opleiding van de sanctionerende ambtenaren te herbekijken en de opleiding op een meer praktische wijze te organiseren met terugkomdagen.

Diploma's

92. Artikel 1, § 4 bepaalt dat een sanctionerend ambtenaar dient te beschikken over een masterdiploma van eender welke universitaire opleiding of een diploma van bachelor in de rechten of in de rechtspraktijk. De vraag kan gesteld worden wat juist dient verstaan te worden onder deze twee bachelorsdiploma's, meer bepaald of een **graduaatsdiploma** ook gelijkgesteld wordt met een dergelijk bachelordiploma voor toegang tot deze functie.

Ondergeschikt zijn er nog vragen gesteld betreffende de vermelding in artikel 1 "contractueel of statutair ambtenaar". De vraag werd gesteld of het dan verplicht dient te gaan over een "gemeentelijk" ambtenaar.

IV.2.2.3. MET BETREKKING TOT HET KB REGISTER

93. Sommige bepalingen in het KB register dienen in overeenstemming te worden gebracht met de **GDPR-regelgeving** na de inwerkingtreding van de verordening 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van de natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van dit gegevens en tot intrekking van de richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) en de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens. Dit betreft voornamelijk een technische aanpassing.

Daarnaast lijkt ook nog een andere formele wijziging van het besluit aangewezen. Immers, de GAS-wet werd gewijzigd bij wet van 15 juli 2018 waarbij de tweejaarlijkse rapportageverplichting met betrekking tot de toepassing van de GAS-wet werd vervangen door een **vijfjaarlijkse verplichting**. In het KB register wordt evenwel nog bepaald dat de gemeenten in het kader van artikel 52 van de GAS-wet om de twee jaar een verslag naar de minister van Binnenlandse Zaken dienen te sturen. Om deze verplichting in overeenstemming te brengen met de recente wijziging van de GAS-wet is een aanpassing van de termijn noodzakelijk.

IV.2.2.4. MET BETREKKING TOT HET KB STILSTAAN EN PARKEREN

84. Het KB stilstaan en parkeren wordt inhoudelijk opgevolgd door de FOD Mobiliteit aangezien deze materie onder hun bevoegdheid valt.

Met betrekking tot dit koninklijk besluit wordt door een provinciaal sanctionerend ambtenaar gewezen op een interpretatieprobleem aangaande de inbreuk opgesomd onder het artikel 2, § 1, q van het KB (artikel 77.5 Wegcode). Er wordt daarbij gevraagd om deze inbreuk te laten wegvallen uit de lijst met inbreuken in het KB.

IV.2.2.5. MET BETREKKING TOT HET MB IDENTIFICATIEKAART

95. Dit ministerieel besluit bevat een model van identificatiekaart voor de GAS-vaststellers. Op deze kaart wordt onder andere ook de naam van de vaststeller vermeld.

De vraag werd evenwel gesteld om anoniem te kunnen optreden waarbij hun identificatiekaart enkel een identificatienummer zou vermelden.

V. DE CORONA-GAS-BOETES

V.1. INLEIDING

96. Sedert het voorjaar van 2020 is ons land in de ban van het CORONA-virus. Om de verspreiding van dit virus tegen te gaan, werden bij ministerieel besluit een aantal maatregelen uitgevaardigd. Naargelang de omvang van de epidemie toenam of afnam, werden de maatregelen aangescherpt dan wel versoepeld. Dit leidde ook telkenmale tot een aanpassing van het ministerieel besluit.

Intussen zijn reeds verschillende ministeriele besluiten met maatregelen de revue gepasseerd. Aangezien huidig verslag voor wat betreft het onderdeel van de corona-GAS-boetes betrekking heeft op de **periode van 6 april 2020 tot 30 juni 2020**, wordt in dit verslag enkel het **ministerieel besluit van 23 maart 2020 houdende dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken** in aanmerking genomen. Tot 30 juni 2020 vormde dit besluit immers de reglementaire basis voor de in die periode geldende maatregelen, ook al werd het ministerieel besluit tijdens haar geldingsperiode herhaaldelijk gewijzigd.

Voor de **handhaving** van de maatregelen uit voormeld ministerieel besluit wordt verwezen naar **artikel 187 van de wet van 15 mei 2007 betreffende de civiele veiligheid** dat luidt als volgt:

“Weigering of verzuim zich te gedragen naar de maatregelen die met toepassing van artikelen 181, § 1 en 182 zijn bevolen, wordt in vredestijd gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot drie maanden, en met geldboete van zesentwintig euro tot vijfhonderd euro, of met één van die straffen alleen.

In oorlogstijd of in daarmede gelijkgestelde perioden wordt weigering of verzuim zich te gedragen naar de maatregelen die met toepassing van artikel 185 zijn bevolen gestraft met gevangenisstraf van drie maanden tot zes maanden en met geldboete van vijfhonderd euro tot duizend euro, of met één van de straffen alleen.

(...)”

Aangezien het ministerieel besluit van 23 maart 2020 reeds voorzag in strafrechtelijke sancties voor de handhaving van de in het besluit opgenomen maatregelen, was het niet mogelijk bij de overtreding ervan een gemeentelijke administratieve sanctie op te leggen zoals voorzien in de GAS-wet. Deze laatste wet bepaalt immers dat slechts administratieve sancties kunnen opgelegd worden als er voor diezelfde inbreuk geen

straffen of administratieve sancties door of krachtens een wet, decreet of ordonnantie zijn voorzien.⁴⁶

Aan deze toestand werd verandering aangebracht met het **koninklijk besluit nr. 1 van 6 april 2020 betreffende de bestrijding van de niet-naleving van de dringende maatregelen om de verspreiding van het corona-virus te beperken door de invoering van gemeentelijke administratieve sancties (hierna KB nr. 1)**. Met dit besluit werd het mogelijk gemaakt **administratieve sancties (met name geldboetes)** op te leggen voor de handhaving van de door de overheid afgekondigde maatregelen om de verspreiding van het coronavirus COVID-19 te beperken. Inbreuken die bestonden uit een weigering of een verzuim zich aan te passen aan de overheidsmaatregelen werden gemengde inbreuken die vanaf de inwerkingtreding van het KB nr. 1 het voorwerp konden uitmaken van een administratieve of een strafrechtelijke sanctie, met dien verstande dat beide nooit samen kunnen opgelegd worden.

Deze regeling mag niet verward worden met de klassieke GAS-boetes zoals geregeld in de GAS-wet. Het KB nr. 1 heeft immers geen wijziging aangebracht aan de GAS-wet maar heeft een soortgelijke regelgeving met gemeentelijke administratieve sancties ingevoerd, weliswaar met een tijdelijk karakter.

Het is de gemeente zelf die beslist of zij al dan niet wenst te opteren voor de administratieve sanctioneringsmogelijkheid met corona-GAS-boetes. Daartoe dient de gemeente in voorkomend geval een gemeentereglement of verordening aan te nemen waarin de mogelijkheid van administratieve sanctionering werd voorzien.

⁴⁶ In de periode tot 7 april konden nog geen corona-GAS-boetes opgelegd worden. Er is evenwel gebleken dat gemeenten in deze periode toch gebruik maakten van het systeem van de GAS-boetes in de zin van de GAS-wet, ook al is er strafrechtelijke sanctionering voorzien voor de inbreuken op de coronamaatregelen. De GAS-boetes werden dan opgelegd voor de sanctionering van inbreuken op het gemeentereglement en niet voor inbreuken op de coronamaatregelen zoals die zijn opgenomen in de ministeriele besluiten. Bij wijze van voorbeeld kan hier verwezen worden naar het gemeenschappelijk Algemeen Politierglement voor alle 19 Brusselse gemeenten dat een bepaling bevat op grond waarvan elke persoon zich onmiddellijk moet schikken naar de bevelen of verzoeken van de politie of van gemachtigde ambtenaren, met het oog op:

- het behoud van de openbare veiligheid, rust, reinheid en/of gezondheid,
- de vereenvoudiging van de taken van de hulpdiensten en de bijstand aan mensen in gevaar en
- het doen naleven van de wetten, reglementen en besluiten.

Zo legde de gemeente ELSENE op basis van deze bepaling in de periode tot 7 april meer dan 800 boetes op.

Enkel meerderjarigen kunnen een administratieve geldboete opgelegd krijgen. Minderjarigen zijn uitgesloten van het toepassingsgebied van het KB nr. 1.

Het **bedrag** van de administratieve geldboete is forfaitair vastgesteld op **250 euro**, zonder enige mogelijkheid van modulering.

De administratieve procedure die kan uitmonden in de oplegging van een administratieve geldboete, verloopt volgens het stramien van de procedure die voorzien is voor de inbreuken stilstaan en parkeren en verkeersborden C3 en F103 (artikel 29 GAS-wet). De administratieve boete wordt opgelegd door de sanctionerend ambtenaar.

Er is een **beroepsmogelijkheid** voorzien bij de politierechtbank.

Tevens wordt de mogelijkheid van **onmiddellijke betaling van een administratieve geldboete** t.b.v. 250 euro voorzien – naar analogie met de onmiddellijke betaling zoals voorzien in artikel 34 ev. GAS-wet. Dit kan enkel voorgesteld worden door personeelsleden van het operationeel kader van de federale en lokale politie. In geval van aanvaarding/betaling, vervalt de administratieve sanctioneringsmogelijkheid.

Strafrechtelijke vervolging of toepassing van artikel 216bis of 216ter van het Wetboek van Strafvordering blijft mogelijk – zelfs na betaling van een administratieve geldboete – voor zover de overtreder meer dan één inbreuk heeft begaan op de overheidsmaatregelen.

Het besluit bepaalde ook dat de strafrechtelijke handhavingspolitiek uiteengezet zal worden in een omzendbrief van het College van procureurs-generaal. Dit is gebeurd in **de omzendbrief COL 06/2020 van het College van procureurs-generaal**. Samengevat komt de richtlijn hierop neer dat gemeenten die een gemeentereglement of -verordening hebben aangenomen en kiezen voor administratieve sanctionering, dit kunnen doen voor inbreuken op bepaalde artikelen van het ministerieel besluit van 23 maart 2020 behalve in de gevallen waarin er sprake is van samenloop of herhaling. In deze laatste twee gevallen is enkel een strafrechtelijke handhaving mogelijk.

Het KB nr. 1 had een **beperkte geldigheidsduur**. Het was immers enkel van toepassing voor de duur van de machtiging die aan de Koning werd verleend door de wet van 27 maart 2020⁴⁷, die op 30 maart 2020 in werking is getreden.

Aangezien die machtiging drie maanden na de inwerkingtreding van de wet is vervallen, was het sedert 30 juni 2020 niet meer mogelijk om nog administratieve geldboetes op te leggen in toepassing van het KB nr. 1.

Sedert 30 juni 2020 is dus enkel nog strafrechtelijke afhandeling mogelijk.

⁴⁷ Wet van 27 maart 2020 die machtiging verleent aan de Koning om maatregelen te nemen in de strijd tegen de verspreiding van het coronavirus COVID-19, *BS* 30 maart 2020.

V.2. STAND VAN ZAKEN TOEPASSING KB NR 1.

97. Huidig verslag heeft tot doel een **overzicht te bieden van de mate waarin gemeenten in België toepassing hebben gemaakt van het KB nr. 1** en meer bepaald van de mogelijkheid om inbreuken op de coronamatregelen op gemeentelijk niveau te sanctioneren met administratieve geldboetes.

Opgevraagde informatie – vragenlijst – methodologie

Om de benodigde informatie te verzamelen werd een **vragenlijst** gestuurd aan alle Belgische steden en gemeenten waarin gevraagd werd welke gemeenten gebruik hebben gemaakt van de hen geboden mogelijkheid om corona-GAS-boetes op te leggen. Verder werd **ook informatie** ingewonnen bij **de referentiemagistraten** bij het openbaar ministerie, de **verenigingen van steden en gemeenten** en **bij enkele sanctionerende instanties**.

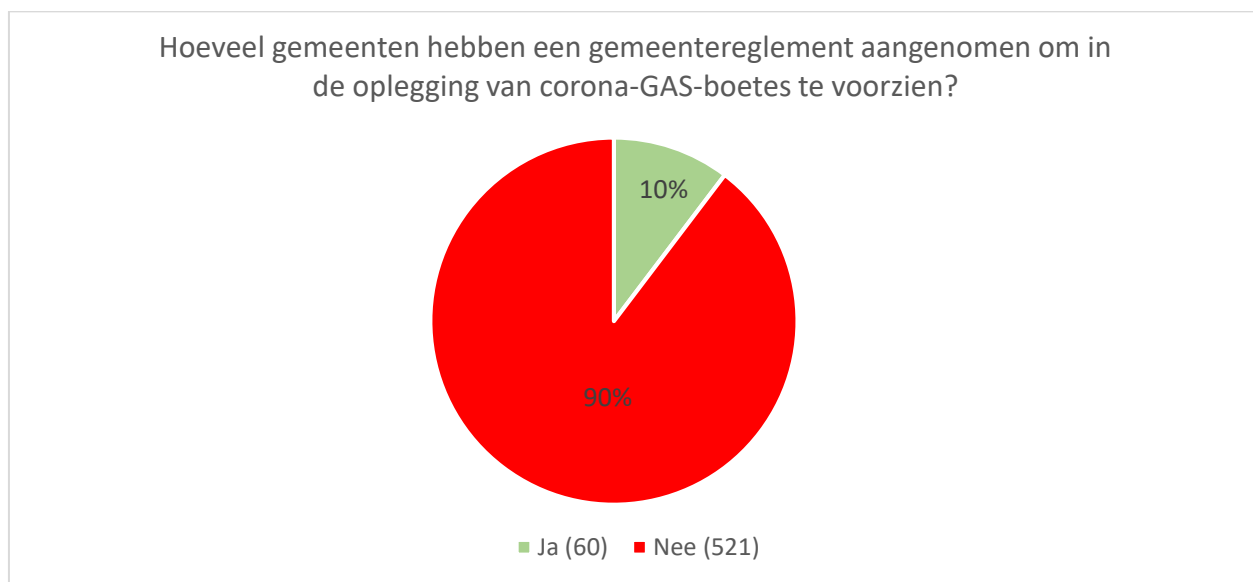
De elektronische vragenlijst werd op 20 augustus 2020 overgemaakt aan de gemeenten via digitale weg met verzoek om de antwoorden over te maken tegen 20 september 2020. Om te kunnen beschikken over zo volledig mogelijke informatie werd echter ook nog rekening gehouden met de informatie die na die datum ontvangen werd.

Op de vragenlijst hebben uiteindelijk 274 gemeenten geantwoord. In het kader van huidig verslag zijn vooral de antwoorden van de gemeenten die positief antwoordden op de vraag of zij corona-GAS-boetes oplegden, van belang. Uit de vooraf ingewonnen informatie waren de meeste van deze gemeenten reeds bekend. Op basis van de ontvangen antwoorden op de vragenlijst konden nog enkele bijkomende steden geïdentificeerd worden op grond waarvan een definitieve oplijsting kon gemaakt worden van gemeenten die toepassing hebben gemaakt van het KB nr. 1.

De vragenlijst wordt als bijlage toegevoegd aan huidig verslag; uit de antwoorden is evenwel gebleken dat niet alle gevraagde info beschikbaar was bij de gemeenten. Dit verklaart dan ook waarop niet alle vragen even exhaustief in huidig verslag worden behandeld.

V.2.1. VRAAG: WELKE GEMEENTEN HEBBEN TOEPASSING GEMAAKT VAN DE CORONA-GAS-BOETES?

98. Uit de ontvangen antwoorden is gebleken dat **60 van de 581 gemeenten in België gebruik gemaakt hebben van het KB nr. 1 en dus een gemeentereglement hebben aangenomen waarin voorzien wordt in de oplegging van corona-GAS-boetes voor de inbreuken op de corona-maatregelen.** Dit maakt **10,3 % uit van alle Belgische gemeenten.** Deze gemeenten konden alsoo overtreders van coronamaatregelen administratief sanctioneren.

In **Vlaanderen** hebben **12 gemeenten** gebruik gemaakt van deze administratieve sanctioneringsmogelijkheid, met name Aalst, Aalter, Antwerpen, De Haan, Dendermonde, De Panne, Heusden-Zolder, Koksijde, Mechelen, Nieuwpoort, Sint-Niklaas, Willebroek. Dit stemt overeen met **4 % van alle Vlaamse gemeenten.**

In **Wallonië** opteerden **29 gemeenten of 11 % van de Waalse gemeenten** voor deze administratieve sanctioneringsmogelijkheid. Voor Wallonië betreft dit alle gemeenten van de provincie Waals-Brabant, alsook Moeskroen en de stad Namen.

In **Brussel** hebben alle **19 gemeenten (of 100 %)** gebruik gemaakt van het systeem van de corona-GAS-boetes.

99. Hierbij dient evenwel een kanttekening te worden geplaatst. Het feit dat men positief antwoordde op de vraag naar toepassing van het KB nr. 1 betekent immers niet automatisch dat een gemeente ook effectief corona-GAS-boetes heeft opgelegd op haar grondgebied. 8 van de 60 positief antwoordende gemeenten gaven immers aan dat er op gemeentelijk vlak weliswaar een reglement was aangenomen waarin de mogelijkheid om corona-GAS-boetes op te leggen was voorzien, maar dat er in de praktijk geen enkel dossier ontvangen werd en er dus ook geen enkele corona-GAS-boete werd opgelegd. Hiermee rekening houdend, kan dan besloten worden dat er in België **52 gemeenten** zijn **die effectief toepassing hebben gemaakt van de hen geboden mogelijkheid om de inbreuken op de coronamaatregelen administratief te sanctioneren**. Dit komt overeen met **8,9 % van de Belgische steden en gemeenten**.

V.2.2. VRAAG: WERD TOEPASSING GEMAAKT VAN DE ONMIDDELLIJKE BETALING OP BASIS VAN HET KB NR. 1?

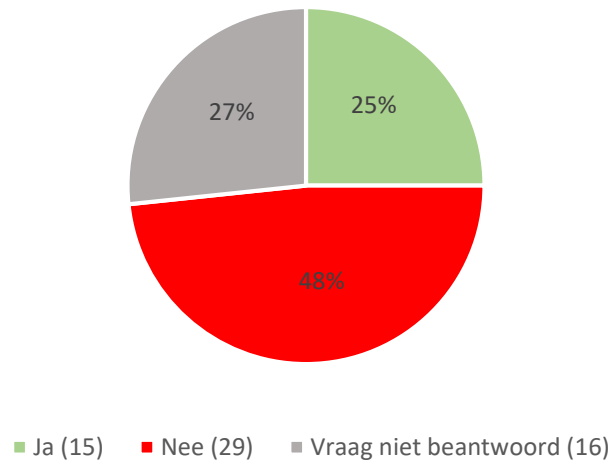
100. Het KB nr. 1 heeft voorzien in een mogelijkheid van onmiddellijke betaling van de administratieve geldboete voor de bestuurlijke handhaving van de corona-inbreuken. Dit kan enkel voorgesteld worden door personeelsleden van het operationeel kader van de federale en lokale politie. In geval van aanvaarding/betaling, vervalt de administratieve sanctioneringsmogelijkheid.

Bij de analyse van de antwoorden op deze vraag dient rekening te worden gehouden met het feit dat niet alle gemeenten deze vraag hebben beantwoord.⁴⁸

Op grond van de ontvangen antwoorden kan afgeleid worden dat slechts 15 gemeenten van de toepassende gemeenten gebruik hebben gemaakt van deze mogelijkheid. 29 gemeenten van de toepassende gemeenten gaven daarentegen aan geen toepassing te hebben gemaakt van deze mogelijkheid.

⁴⁸ 16 gemeenten (op 60) lieten deze vraag immers onbeantwoord.

Heeft de gemeente gebruik gemaakt van de onmiddellijke betaling (KB nr. 1)?

V.2.3. VRAAG: VOOR WELKE INBREUKEN OP HET MINISTERIEEL BESLUIT VAN 23 MAART 2020 KONDEN CORONA-GAS-BOETES OPGELEGD WORDEN?

101. Hier werd gevraagd welke inbreuken uit het ministerieel besluit van 23 maart 2020 in het gemeentelijk reglement werden opgenomen, met andere woorden voor welke inbreuken uit het ministerieel besluit van 23 maart 2020 er geopteerd werd voor sanctionering via administratiefrechtelijke weg. Het feit dat dergelijke inbreuken in het gemeentereglement werden opgenomen, betekent evenwel niet dat er ook effectief tot sanctionering van deze inbreuken werd overgegaan (zie verder nummer 102).

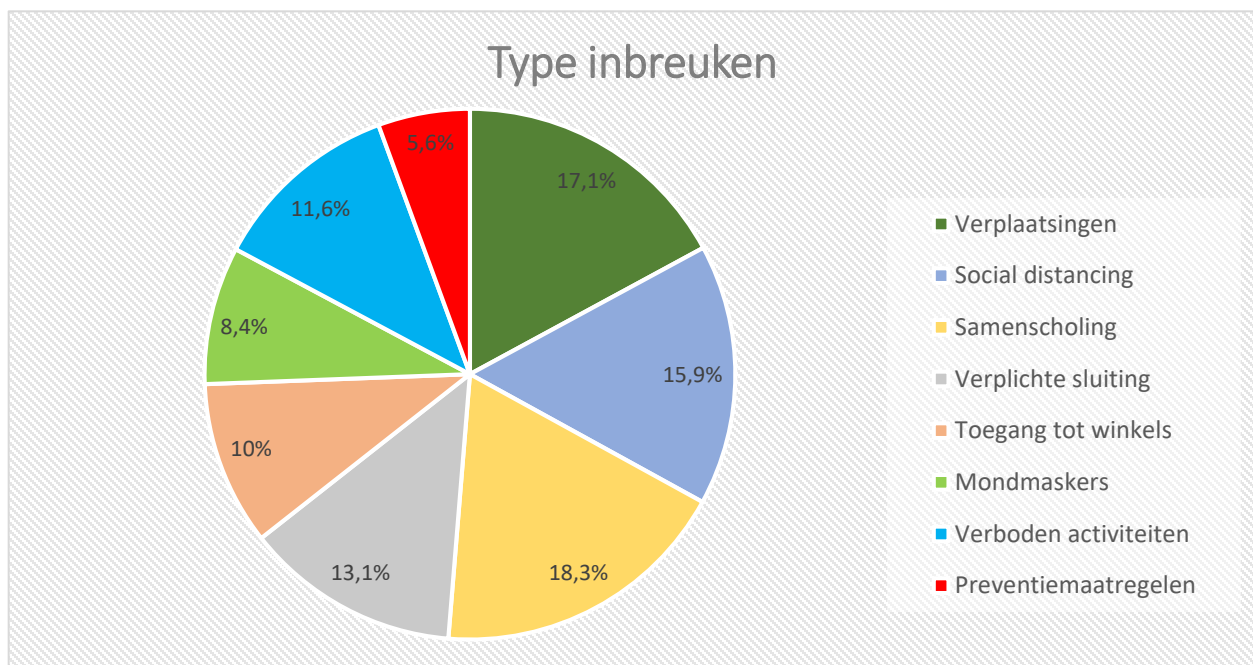
Bij de analyse van de antwoorden op deze vraag dient opnieuw rekening te worden gehouden met het feit dat niet alle gemeenten deze vraag hebben beantwoord.⁴⁹

Er werd aan de gemeenten een lijst van 8 inbreuken voorgesteld, zijnde alle inbreuken die van kracht waren tijdens de geldigheidsperiode van het KB nr. 1. Gemeenten konden één of meerdere inbreuken aankruisen die door hen in hun gemeentelijk reglement waren opgenomen.

⁴⁹ 16 gemeenten (op 60) lieten deze vraag immers onbeantwoord.

Hieronder volgt de opsomming van deze inbreuken in volgorde van meest naar minder voorkomend:

1. samenscholingen
2. niet-toegelaten verplaatsingen
3. niet respecteren van de regels inzake social distancing
4. inbreuken op verplichte sluitingen/beperkte openingen
5. deelname aan verboden activiteiten
6. niet respecteren van maatregelen i.v.m. toegang tot warenhuizen / winkels / ondernemingen/horeca (bv. 1 klant per 10 m², 30 minuten, opstelling tafels enz.)
7. niet dragen van mondk masker indien verplicht
8. het niet nemen van voldoende preventiemaatregelen

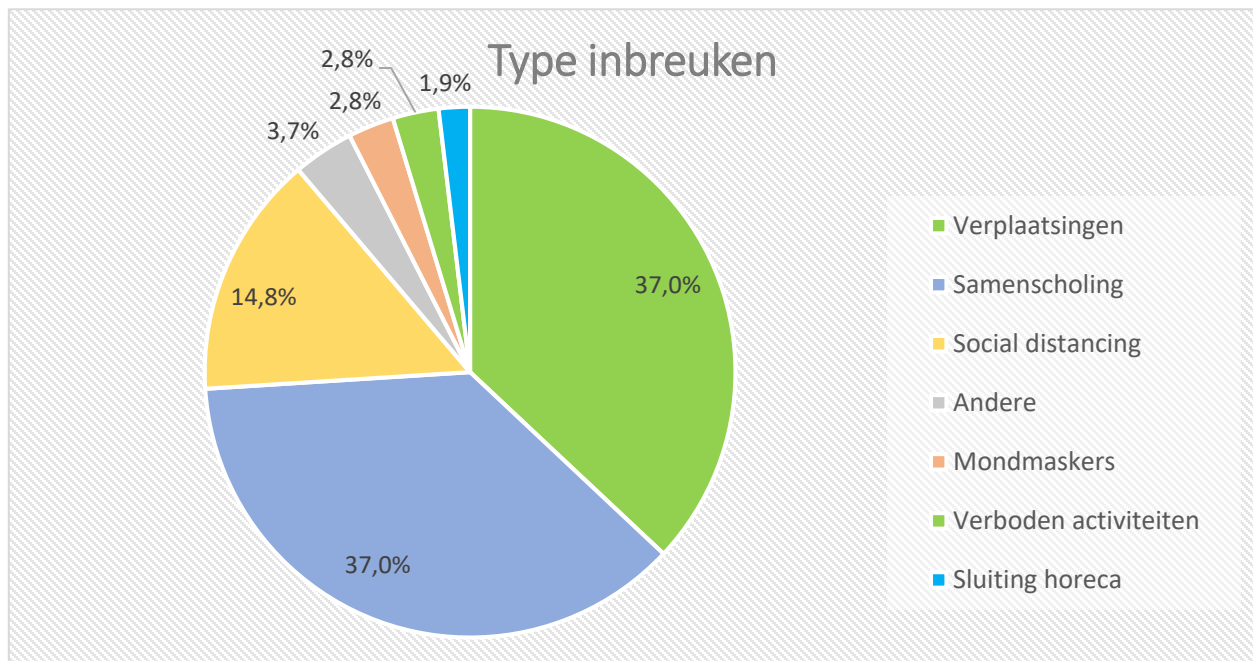
V.2.4. VRAAG: WELKE WAREN BINNEN DE GEMEENTE DE MEEST VASTGESTELDE INBREUKEN OP DE CORONAMAATREGELEN DIE OP BASIS VAN HET KB NR. 1 KONDEN GESANCTIONEERD WORDEN MET GEMEENTELIJKE ADMINISTRATIEVE SANCTIES?

102. De vraag handelt over meest vastgestelde inbreuken op de coronamaatregelen. In tegenstelling tot de vraag in punt V.2.3 betreft het hier een vraag naar de inbreuken die *effectief vastgesteld* werden en waarvoor derhalve een proces-verbaal werd opgesteld.

Bij de analyse van de antwoorden op deze vraag dient ook hier rekening te worden gehouden met het feit dat niet alle gemeenten deze vraag hebben beantwoord.⁵⁰

De gemeenten die wel geantwoord hebben op deze vraag duiden de volgende inbreuken aan als meest vastgestelde inbreuken (in volgorde van meest naar minder vastgesteld):

1. niet-toegelaten verplaatsingen
2. samenscholingen
3. niet respecteren van de regels inzake social distancing
4. andere
5. niet dragen van mondkmasker indien verplicht
6. deelname aan verboden activiteiten
7. sluiting horeca

⁵⁰ 14 gemeenten (op 60) lieten deze vraag immers onbeantwoord.

V.2.5. VRAAG: AANTAL ONTVANGEN PROCESSEN-VERBAAL MET VASTSTELLINGEN VAN INBREUKEN

103. Vervolgens werden de gemeenten gevraagd naar cijfergegevens met betrekking tot het *aantal ontvangen processen-verbaal* nopens vaststellingen van inbreuken gepleegd in de geldigheidsperiode van het KB nr. 1.

Voor de gemeenten die deze vraag niet beantwoord hebben, werd het aantal ontvangen processen-verbaal gelijk gezet op het aantal opgelegde geldboetes (waarnaar gevraagd werd in de navolgende vraag). In de praktijk mag er evenwel van uitgegaan worden dat het aantal ontvangen dossiers in realiteit hoger zal geweest zijn aangezien er ongetwijfeld meer dossiers zullen ontvangen zijn dan boetes opgelegd.

Op basis van de analyse van de alzo verkregen cijfergegevens, kan geconcludeerd worden dat er **door alle toepassende gemeenten samen 13.402 dossiers** ontvangen werden.

In onderstaande tabel wordt nog een opdeling gegeven van het aantal ontvangen processen-verbaal per regio.

	Ontvangen processen-verbaal	Percentage t.o.v. het totaal aantal ontvangen processen-verbaal
Brussel	9.092	67,8 %
Vlaanderen	2.318	17,3 %
Wallonië	1.992	14,9 %
TOTAAL	13.402	100 %

V.2.6. VRAAG: AANTAL CORONA-GAS-BOETES DIE DOOR DE GEMEENTEN OPGELEGD WERDEN N.A.V. VASTSTELLINGEN VAN INBREUKEN OP DE CORONAMAATREGELEN

104. In deze vraag werd gepeild naar het totale aantal corona-GAS-boetes dat de gemeenten samen hebben opgelegd voor inbreuken op de coronamaatregelen gedurende de periode dat het KB nr. 1 van kracht was.

Uit de ontvangen antwoorden is gebleken dat er in totaliteit ca. **8.766 corona-GAS-boetes opgelegd werden**.

In onderstaande tabel wordt nog een opdeling per regio gemaakt van het aantal opgelegde corona-GAS-boetes.

	Opgelegde corona-GAS-boetes	Percentage t.o.v. het totaal aantal opgelegde corona-GAS-boetes
Brussel	5.384	61,4 %
Vlaanderen	1.625	18,5 %
Wallonië	1.757	20,1 %
TOTAAL	8.766	100 %

De 19 Brusselse gemeenten hebben samen meer dan 60 % van de corona-GAS-boetes opgelegd. Een andere grote Vlaamse stad legde 1.330 boetes op. Het resterende aantal (of ca. 2.000 boetes) werden opgelegd door ca. 32 gemeenten.

Bij deze cijfers dient ook nog opgemerkt te worden dat verschillende gemeenten te kennen gaven dat nog niet alle boetes opgelegd waren.

V.2.7. VRAAG: AANTAL OPGELEGDE GELDBOETES OPGESPLITST PER INBREUK

105. Daaropvolgend werd ook gevraagd de cijfergegevens voor het aantal opgelegde administratieve geldboetes op te splitsen per inbreuk (voor zover deze cijfers beschikbaar waren).

Minder dan de helft van de positief antwoordende gemeenten hebben deze vraag evenwel beantwoord zodat de antwoorden dan ook met de nodige omzichtigheid dienen benaderd te worden. Toch worden deze cijfers hieronder weergegeven omdat zij minstens een – weliswaar benaderend - beeld schetsen van het (totaal) aantal opgelegde administratieve sancties per inbreuk.

Niet-toegelaten verplaatsingen	995
Niet respecteren regels inzake social distancing	381
Samenscholingen	697
Inbreuken op verplichte sluitingen, beperkte openingen	8
Niet dragen van mondmasker indien verplicht	18
Deelname aan verboden activiteiten	3
Andere	32

V.3. OPMERKINGEN VAN DE RESPONDENTEN

106. Tot slot omvatte de aan de gemeenten overgemaakte vragenlijst ook nog een open vraag waarbij de gemeenten eventuele opmerkingen/bemerkingen konden overmaken. De hierop ontvangen antwoorden kunnen een aanzet vormen tot verdere reflectie.

Zo liet een grensgemeente optekenen problemen te hebben ondervonden met de uitvoerbaarheid van de corona-GAS-boetes tegen buitenlandse overtreeders (in casu overtreeders uit Frankrijk).

Andere gemeenten verwezen naar het feit dat de handhaving van de coronamaatregelen op administratief vlak niet louter gebeurt via oplegging van corona-GAS-boetes; zo was er een gemeente die weliswaar 428 corona-GAS-boetes heeft opgelegd maar daarnaast ook dubbel zo veel (of 947) waarschuwingen heeft uitgestuurd.

Ook andere gemeenten signaleerden dat zij ook gebruik maakten van andere handhavingsinstrumenten. Zo werd bij wijze van voorbeeld ook verwezen naar burgemeestersbesluiten die werden uitgevaardigd t.a.v. etablissementen die de coronamaatregelen (uren, veiligheidsmaatregelen) niet naleefden.

VI. BIJLAGEN

1. Vragenlijst GAS
2. Vragenlijst CORONA-GAS